

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Peter Pohjola

Kuvatekstin vaikutus kuvasta välittyvän tunteen tulkintaan digitaalisessa abstraktissa valokuvataiteessa

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Medianomi

Viestinnän koulutusohjelma

Opinnäytetyö

20.05.2019

Tekijä(t) Otsikko	Peter Pohjola Kuvatekstin vaikutus kuvasta välittyvän tunteen tulkintaan digitaalisessa abstraktissa valokuvataiteessa
Sivumäärä Aika	42 sivua + 4 liitettä 20.05.2019
Tutkinto	Medianomi
Tutkinto-ohjelma	Viestinnän koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Digitaalinen viestintä
Ohjaaja(t)	Lehtori Tero Marin
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten kuvateksti vaikuttaa kuvan tulkintaan abstraktissa digitaalisessa valokuvataiteessa. Tutkimuksessa analysoidaan viiden haastattelun perusteella osallistujien kokemuksia kuvien tulkinnasta ja vertaillaan tulkintoja kuvien välillä, jotka on ensin esitetty ilman kuvatekstiä sekä uudelleen kuvatekstin kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena on antaa lukijalle ymmärrys siitä, miten kuvatekstin läsnäolo kuvassa muuttaa kuvasta välittyvän tunteen tulkintaa.</p> <p>Työn teoreettisessa osuudessa esitetään kuvan tulkintaan vaikuttavia tekijöitä sekä pohditaan tekstin ja kuvan suhdetta. Työssä esitellään lukijalle kuvan tulkintaan vaikuttavia tekijöitä sekä keinoja, joiden avulla lukija voi pohtia suhdettaan kuvien tulkintaan. Opinnäytetyön tavoitteena on tarjota lukijalle näkemys siitä, miten kuvan katsoja käy dialogia kuvan kanssa ja mikä osuus kuvatekstillä on tähän dialogiin.</p> <p>Opinnäytetyössä esiteltävä tutkimus toteutettiin haastattelemalla viittä henkilöä. Tutkimuksen toteutus oli kolmiosainen. Tutkimuksen ensimmäisessä ja toisessa osassa lukijoille näytettiin sarja kuvia ilman kuvatekstejä ja kuvatekstien kanssa minkä jälkeen haastattelijat täyttivät kyselylomakkeet, joissa he kertoivat kuvien herättämistä tuntemuksista. Tutkimuksen kolmas osa koostui puolistrukturoidusta haastattelusta.</p> <p>Työn loppuosassa esitellään tutkimuksen tulokset, joiden mukaan kuvatekstillä on vaikutus kuvasta välittyvän tunteen tulkintaan. Kaikki tutkimukseen osallistuneet henkilöt kokivat suhtautumisensa kuviin muuttuneen nähdessään kuvat uudelleen kuvatekstin kanssa. Haastateltavat kokivat, että kuvatekstin näkemisen jälkeen kuvista välittyi eri tunteita sekä heidän mielikuvansa kuvista muuttui kuvatekstin näkemisen myötä.</p>	
Avainsanat	valokuvataide, kuvateksti, kuvan tulkinta, semiotiikka

Author(s) Title	Peter Pohjola How Caption Affects the Interpretation of Emotions in Abstract Digital Art
Number of Pages Date	42 pages + 4 appendices 20 May 2019
Degree	Bachelor of Arts and Culture
Degree Programme	Degree Programme in Media
Specialisation option	Digital Media
Instructor(s)	Tero Marin, Senior Lecturer
<p>The purpose of this study is to investigate how caption affects the interpretation of an image in the abstract digital art. In this study I will analyze and compare how interpretations differ between images that are first shown without a caption and then followed by presenting the same images with a caption. The goal of this study is to give its reader an understanding of how the presence of a caption shifts the interpretation of the feelings the image conveys.</p> <p>The theoretical section presents different factors that affect the interpretation of an image and deliberations about the relationship between the text and the image.</p> <p>The goal of this study is to help the reader to understand different factors that affect the way we interpret images and to make the reader question their own relationship with image interpretation. The aim of this bachelor's thesis is to offer the reader a way to understand how people take part in a dialog with images and how much captioning is a part of this dialog.</p> <p>The research presented in this bachelor's thesis was conducted in three parts. In the first and the second part of the research, the interviewees were shown a series of photos first without caption and then with caption. After that the interviewees were asked to fill out a form in which they described the feelings the photos evoked in them. The third part consisted of a theme interview.</p> <p>The final part of this study focuses on the results of the research. According to the results, the caption changed how the interviewees interpret the images. In this research I discovered that all the interviewees experienced a change in how they interpret images with the captions compared to the images without the captions. The interviewees experienced different emotions and their perception of the image shifted after seeing the captions.</p>	
Keywords	visual arts, caption, picture interpretation, semiotics

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Tutkimuksen lähtökohta ja menetelmät	2
2.1	Inspiraatio työlle	2
2.2	Työn lähtökohta ja tavoitteet	5
2.3	Tutkimuskysymys	7
2.4	Tutkimusmenetelmä ja tietoperusta	8
3	Kuvien tulkinta	9
3.1	Abstrakti valokuva ja kuvateksti	9
3.2	Kuvan ja tekstin suhde	9
3.3	Tunneilmaisu kuvatekstin avulla	11
3.4	Kuvien tarkastelutapoja	12
3.5	Kuvatulkinta ja konnotaatio	13
3.6	Ihminen kuvien tulkitsijana - katsojan suhde kuvaan	14
4	VALOKUVATEOSTEN ESITTELY	16
4.1	Tutkimuksen ensimmäisen osan ensimmäinen vaihe	17
4.2	Tutkimuksen ensimmäisen osan toinen vaihe	18
5	KVALITATIIVISEN TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	20
5.1	Haastatteluprosessin kuvaus	21
5.2	Tutkimuksen eettiset ratkaisut	23
5.3	Tulosten analysointi ja käsittely	23
6	TUTKIMUSTULOSTEN ESITTELY JA ANALYSOINTI	24
6.1	Tutkimustulosten analyysi	24
6.2	Aineiston purku	24
6.3	Haastattelujen yhteenveto	33
6.4	Muutokset tulkinnassa tekstin myötä	34
6.5	Kuvakohtainen analyysi	35
6.5.1	Kuva 1	35
6.5.2	Kuva 2	35
6.5.3	Kuva 3	36
6.5.4	Kuva 4	36
6.6	Yhteenveto	36

7	Työn lopputulokset ja arviointi	37
7.1	Pohdinta	37
7.2	Työn onnistuminen	39
7.3	Työn jatkokehitys	39
8	Lähteet	40

Liitteet

Liite 1. Esitietolomake

Liite 2. Suostumuslomake

Liite 3. Kyselylomake

Liite 4. Puolistrukturoitu haastattelu

1 Johdanto

Opinnäytetyöni tutkii kuvatekstin vaikutusta kuvasta välittyvän tunteen tulkintaan abstraktissa digitaalisessa valokuvataiteessa. Mielenkiintoni aiheeseen on syntynyt omien taideteosten tekemisen kautta sekä havainnoidessani ihmisten reaktioita töihini. Halusin lähteä tutkimaan, muuttuuko ihmisten tulkinta kuvista, kun niihin lisätään osaksi kuvateksti kuvailemaan kuvasta välittyvää tunnetta.

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää lukijalle, miten ihmiset tulkitsevat kuvia ja miten kuvaan liitetty kuvateksti muuttaa katsojan kokemusta näkemästään kuvasta. Työni pohjaa myös yleisellä tasolla kuvan tulkintaa ja tekijöitä, jotka vaikuttavat kuvan tulkintaan. Työssäni avaan lukijalle erilaisia kuvan tulkintaan liittyviä asioita sekä pyrin saamaan lukijan pohtimaan omaa suhdettaan arjessa näkemäänsä kuvalliseen sisältöön.

Pääpaino opinnäytetyössä on abstraktin valokuvataiteen tulkinta, mutta työni antaa myös työkaluja kuvien tulkintaan yleisellä tasolla. Kuvien tulkinnan lisäksi opinnäytetyössä pohdin sitä, mikä osallisuus tekstillä on kuvasta välittyvään tunteeseen ja mikä on tekstin rooli kuvan kanssa käydyssä dialogissa. Koen, että aihe on hyvin oleellinen nyky-yhteiskunnassa, jossa arkemme on täytynyt digitaalisilla kuvilla. Kohtaamme vuosi vuodelta enemmän digitaalisia kuvia niin töissä kuin vapaa-ajallamme.

Opinnäytetyöhön sisältyvässä tutkimuksessa on haastateltu viittä henkilöä. Heidän tulkintojaan on tutkittu toteuttamalla kaksiosainen haastattelu. Ensimmäisen osan ensimmäisessä vaiheessa heille on ensin näytetty sarja kuvia ilman tekstiä, jonka jälkeen haastateltavia on pyydetty arvioimaan kuvasta välittyviä tunteita täyttämällä kyselylomake. Tämän jälkeen haastateltaville henkilöille esiteltiin samat kuvat uudelleen tekstin kanssa ja heitä pyydettiin täyttämään sama lomake uudelleen. Tutkimuksen toinen osa koostui puolistrukturoidusta haastattelusta, jossa haastateltavilta kysyttiin kysymyksiä kuvan tulkintaan liittyen. Työssä esittelen havaintoja haastateltavana olleiden henkilöiden tulkinnoista sekä arvioidaan niihin vaikuttavia tekijöitä.

Työn loppupuolella esittelen tutkimuksen tulokset ja johtopäätökset, joita olen tehnyt tutkimustulosten pohjalta. Lisäksi pohdin tutkimustulosten yhteyttä teoriaosuuteen, jossa on esitelty erilaisia kuvan tulkintaan liittyviä tekijöitä.

2 Tutkimuksen lähtökohta ja menetelmät

2.1 Inspiraatio työlle

Tutkimuksen inspiraationa ovat toimineet John Baldessarin teokset. John Baldessari on vuonna 1931 syntynyt kalifornialainen artisti, joka on saanut vuosien varrella maailman kuulun maineen taiteen tekijänä (Baldessari.org n.d.).

John Baldessarin töissä tapahtui merkittävä kehitys, kun hän otti käyttöön tekstin osana maalauksiaan. Sen myötä hän oivalsi, että teksti ja kuva käyttäytyvät samantapaisesti - molemmat käyttävät koodistoja ilmaistakseen viestinsä. (John Baldessari Artist Overview and Analysis 2011.)

Kiinnostuin John Baldessarin töistä, joissa hän yhdistää kuvaa ja tekstiä. Hänen kaksi teossarjaansa “Prima Facie” ja “Goya Series” saivat minut kiinnostumaan tarkemmin kuvan ja tekstin suhteeseen perehtymisestä.

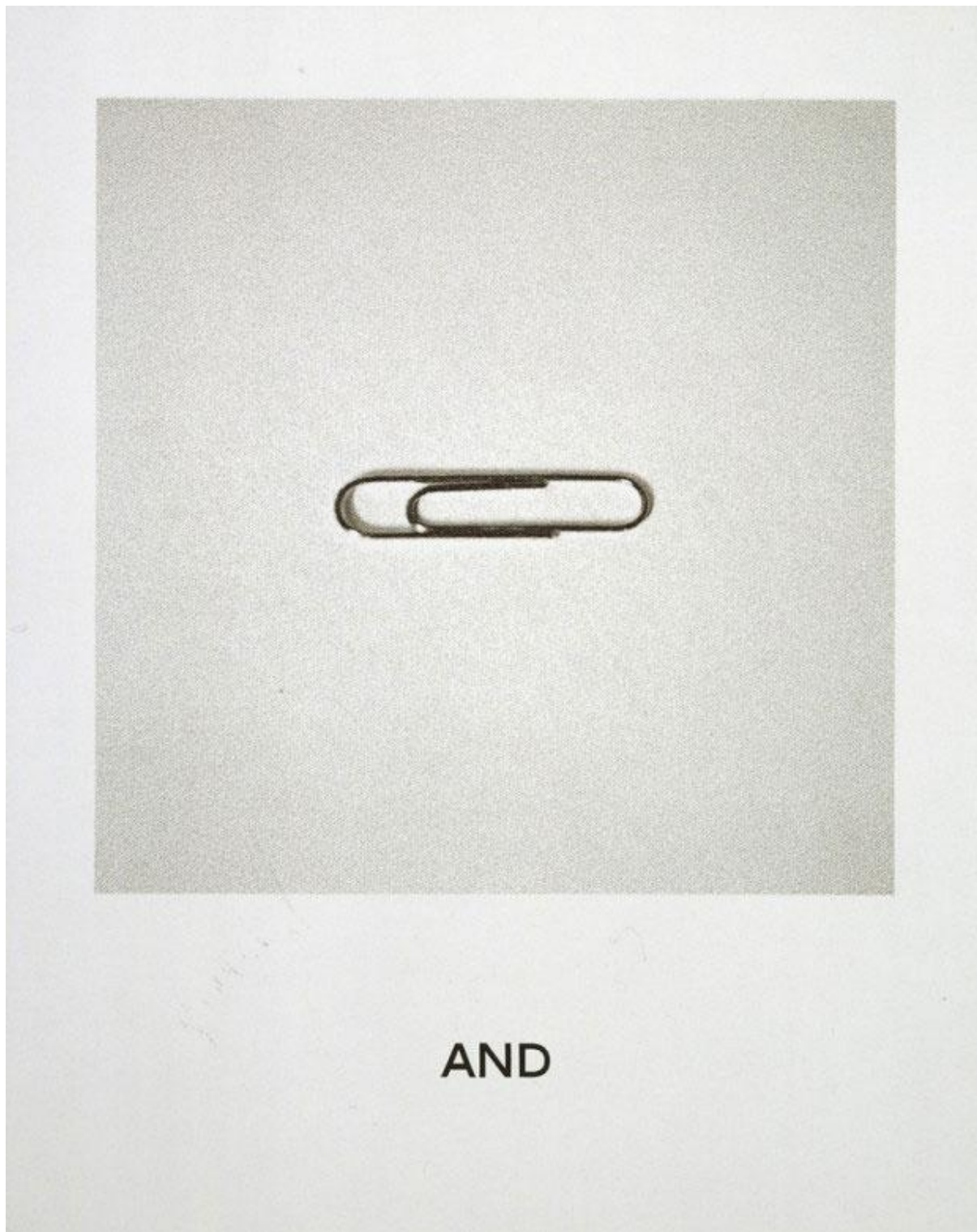
Prima Facie on latinan kieltä ja tarkoittaa käännettynä “ensisilmäyksellä”. Kuvasarja leikittelee ihmisten kasvokuvien ja viereen liitetyn tekstin avulla. Ensisilmäyksellä töitä katsottaessa kuvateksti näyttää kuvaavan valokuvan tunteita, mutta kasvokuvan ilmentävä tunne saattaa todellisuudessa olla tekstin kanssa ristiriidassa. Esimerkkinä alla oleva kuva (kuvio 1), jossa kasvokuva saattaa viestiä useista eri tunteista, kun taas kuvateksti “EXHILIRATED” (riemastunut) muuttaa katsojan tapaa tulkita kuvaa. Prima Facie -sarjassa kuvan ja tekstin avulla tutkitaan kuvan ja tekstin suhteen monimutkaisuutta. (The Artist Story Foundation 2011.)

Kuvio 1. John Baldessarin teos "EXHILIRATED" (Artist Overview and Analysis 2011).

John Baldessarin teossarja Goya Series on myös dialogi kuvan ja tekstin välillä. Ihmisten kasvojen sijaan Goya Series -kuvasarjassa John Baldessari yhdistää kuvia esineistä tekstin kanssa (ks. kuvio 2). Jokainen kuvan ja tekstin pari ovat riittävän latteita, jotta kuvien tarkoituksen tulkinnalle jää enemmän tilaa. (Jones 2016.)

Semiotiikalla leikittely hänen työssään on niin yksinkertaista, että sen ymmärtää ensisilmäyksellä: kuvat ja tekstit on esitetty tasapainossa. Baldessarin töissä kohtaamme kokemuksemme siitä luonnollisesta yliotteesta, joka kuvilla on suhteessa tekstiin. Sen sijaan, että teoksissa kuvan katsominen tulisi ennen tekstiä, katsoja voi käytännössä tehdä molemmat lähes samanaikaisesti. Katsojan mielessä saattaa syntyä dialogi näkemänsä verbaalisen ja visuaalisen kokemuksen välille. (Schjeldah n.d..)

Kuvio 2. Goya Series: And, ink jet and synthetic polymer paint on canvas (Jones 2016).

Baldessarini omin sanoin hän on kiinnostunut harppauksista, jotka ihmiset ottavat mennessään informaatiosta toiseen ja siitä, miten he täyttävät niiden informaatioiden välisen tilan (Jones 2016).

Kuvat ovat aina suhteessa toisiinsa niin, että ne viestivät toinen toisilleen. Kun katsoja tulkitsee kuvaa, hän väistämättä vertaa näkemäänsä muuhun kuvalliseen sisältöön, jota hän on elämässään kohdannut. Tarkoitukseni on tutkia sitä, miten kuvan ja tekstin suhde ilmenee katsojalle valokuvataiteessa, jossa tunteet välittyvät muotojen, eivätkä niinkään tunnistettavien kasvojen ilmeiden välityksellä niin kuin John Baldessarini teoksissa.

Kuvan tulkintaan liittyy myös usein kuvien välinen dialogi, mutta myös valokuvaaminen itsessään on myös dialoginen prosessi valokuvan kanssa. Valokuva on tuottava ja kommunikoiva. Valokuvan kommunikoinnilla viitataan esimerkiksi sen keskustelemaan suhteeseen muiden valokuvien kanssa. (Setälä 2012.)

Minulle omien valokuvien tekeminen on myös dialoginen prosessi. Dialogi tapahtuu kuvan kanssa ja kommunikoimalla kuvan avulla katsojalle. Kokemuksieni mukaan katsoja on usein valmis aloittamaan dialogin kuvan kanssa sitä tarkastellessaan. Kuva saattaa herättää katsojassa ajatuksia, jotka saavat taas katsojan tulkitsemaan kuvaa eri tavalla kuin nähdessään kuvan ensimmäisen kerran.

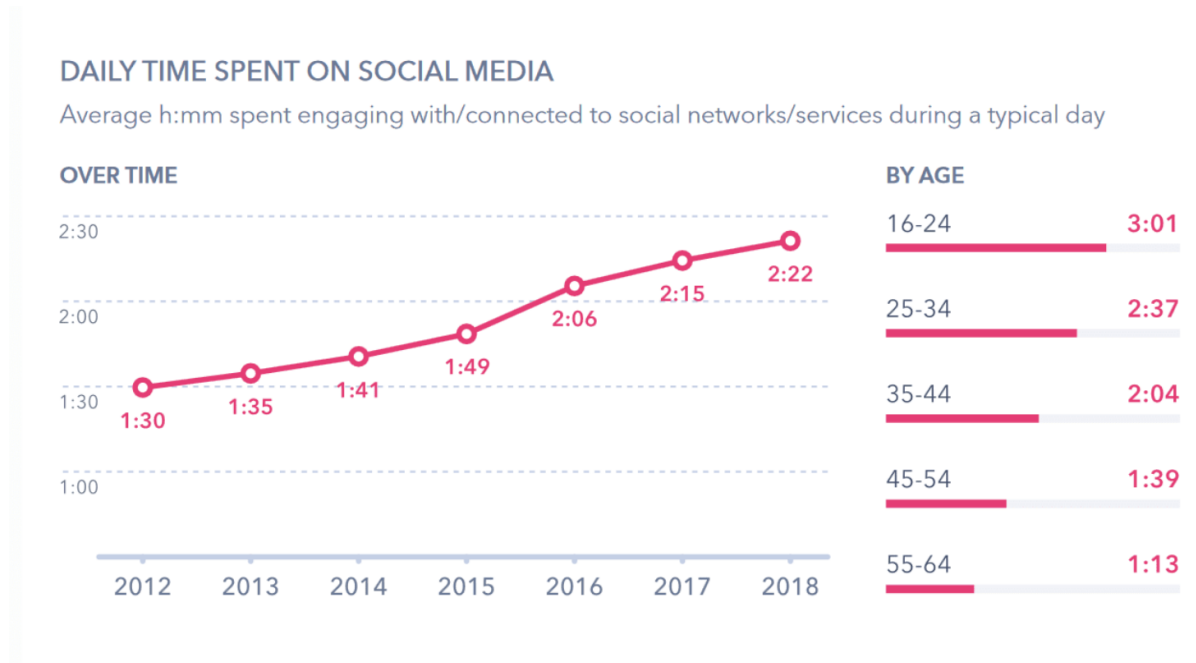
John Baldessarini teoksia katsottaessa voidaan teoksessa näkyvien ilmeiden pohjalta tehdä johtopäätöksiä kuvan välittävän tunteen luonteesta, koska ihminen on tottunut tulkitsemaan ja lukemaan kasvojen ilmeitä koko elämänsä ajan. Työn tarkoituksena on tarkastella dialogia, joka syntyy teoksien sekä niiden katsojien välille ja tuleeko teoksen oheen liitetystä tekstistä merkittävä osa dialogia, jonka katsoja käy kuvan kanssa.

2.2 Työn lähtökohta ja tavoitteet

Työssäni tarkastellaan sitä, miten kuvateksti muuttaa katsojan tulkintaa kuvasta, joka hänelle esitetään. Mielenkiintoni aiheeseen on tullut oman henkilökohtaisen taiteen luomisen kautta. Kuvatekstillä tutkimuksessani tarkoitetaan kuvan alle, osaksi kuvaa, liitettyjä adjektiivia, jolla pyritään kuvaamaan kuvan ilmaisemaa tunnetta. Opinnäytetyöni keskiössä on tekemieni kuvateosten tulkinnan tutkiminen ja se, miten teksti ohjaa kuvien tulkintaa.

Koen, että aihe on hyvin oleellinen nyky-yhteiskunnassa. Olen huomannut oman lähipiirini kuluttavan vuosi vuodelta enemmän aikaa kuvien selailuun erilaisten sosiaalisten median palveluiden avulla, esimerkiksi Instagram ja Facebook ovat monilla aktiivisessa

käytössä. Sosiaalisen median käyttö on ollut maailmanlaajuisesti vakaassa kasvussa vuosi vuodelta, niin kuin alla oleva kaavio GlobalWebIndexin raportista osoittaa. (Salim 2019.)

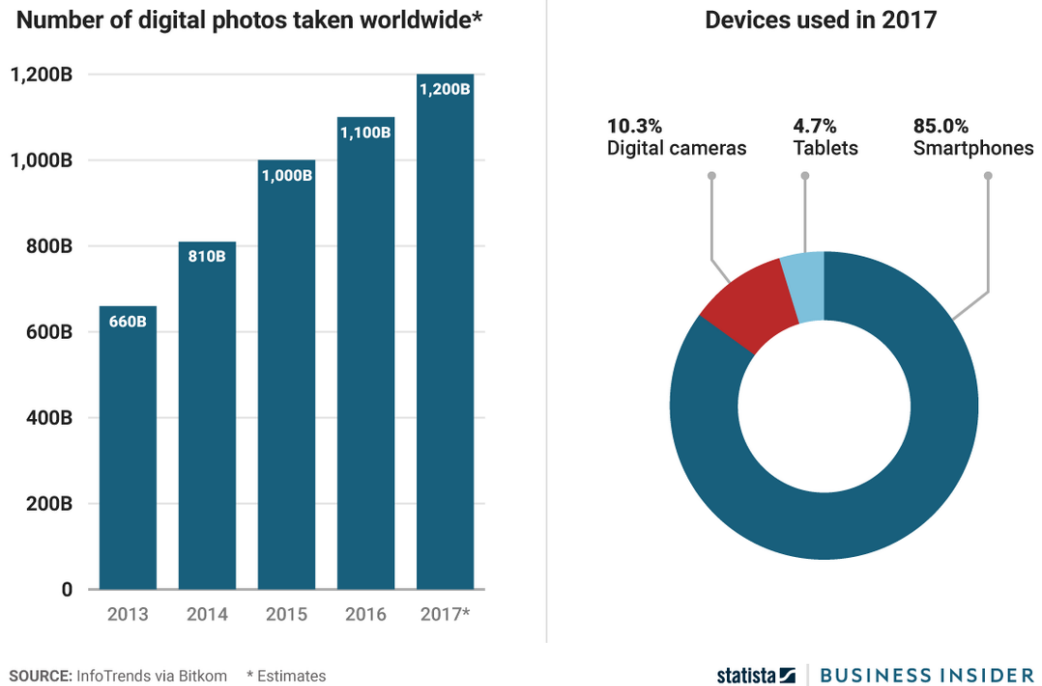

Kuvio 3. GlobalWebIndexin raportti sosiaalisen median käytön kasvusta (Salim 2019).

Lisääntyneestä digitaalisen sisällön määrästä kertoo myös Facebookiin ja Instagramiin lisättyjen kuvien ja sisällön iso määrä. Vuoden 2019 tilastojen mukaan Facebookiin on ladattu yli 250 miljardia kuvaa, joka tarkoittaa 350 miljoonaa kuvaa päivässä (Smith 2019). Instagramiin vuorostaan on vuoden 2018 tilastojen mukaan ladattu yli 100 miljoonaa kuvaa päivässä (Aslam 2019).

Älypuhelimet ovat vaikuttaneet omalta osaltaan digitaalisten kuvien määrän kasvuun, kuten alla oleva kaavio osoittaa (Cakebread 2017).

SMARTPHONES CAUSE A PHOTOGRAPHY BOOM

Kuvio 4. Business Insiderin kaavio digitaalisten kuvien ottomäärästä (Cakebread 2017).

Digitaalisten kameroiden sekä kamerapuhelimien lisääntyessä kansainvälisellä tasolla kuvien määrä on noussut ja nousee yhä edelleen nopeasti. Nykyisin joka toinen minuutti otetaan enemmän kuvia kuin 1800-luvulla yhteensä ja on arvioitu, että 10 % kaikista maailman kuvista on otettu viimeisen 12 kuukauden sisällä (Hobbs 2012).

Vuosi vuodelta kasvava digitaalisten kuvien määrä, sosiaalisen median käytön lisääntyminen sekä Facebookiin päivittäin ladatut sadat miljoonat kuvat auttavat luomaan mielikuvaa siitä kuinka paljon digitaalisia kuvia näemme päivittäin.

2.3 Tutkimuskysymys

Tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksenä on: ”Miten kuvateksti ohjaa kuvan tulkintaa digitaalisessa abstraktissa valokuvataiteessa?”

Tutkimuskysymystä täydentäen olen käyttänyt apuna ohjaavia kysymyksiä, joiden toivon auttavan myös lukijaa hahmottamaan työn lähtökohtaa ja omia pohdintojani aiheesta.

- Miten kuvateksti vaikuttaa kuvan tulkintaan?
- Rajoittaako kuvateksti tulkintamahdollisuuksia?
- Miten teoksesta tulkinnan jälkeen tarjottu lisätieto ohjaa katsojan tulkintaa?
- Mikä oli tulkinta ennen tekstin näkemistä ja mikä tekstin näkemisen jälkeen?
Muuttuiko tulkinta?

2.4 Tutkimusmenetelmä ja tietoperusta

Käytin puolistrukturoitua haastattelua osana aineiston keruuta, koska sen avulla oli mahdollista keskustella haastateltavien kanssa syvällisemmin aiheesta ilman liian tarkkoja rajoitteita. Haastattelussa pidettiin pohjana puolistrukturoidun rakenne, jonka lisäksi haastattelun tukena käytettiin kaksi kyselylomaketta.

Haastattelutilanteet pidettiin luontevana ja keskustelun omaisena. Tavoitteena oli välttää haastattelijan ohjailua, joka oli tietysti jossain määrin mahdotonta, koska kysymykset kuitenkin ohjasivat haastateltavia pohtimaan heille näytettyjä kuvia ja kuvien tulkintaa yleisesti.

Puolistrukturoitu haastattelu eteni niin, että kaikille haastateltaville esitetään samat tai likipitään samat kysymykset samassa järjestyksessä. Osittain järjestelty ja osittain avoin haastattelu sijoittuu formaaliudessaan täysin strukturoidun lomakehaastattelun ja teema-haastattelun välille. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 47.)

Ennen haastattelun aloitusta haastateltavia pyydettiin täyttämään kaksi kyselylomaketta. Ensimmäinen täytettiin kuvien pohjalta, jotka heille näytettiin ilman kuvatekstiä. Toinen lomake täytettiin kuvatekstien paljastamisen jälkeen. Lomakkeiden täytössä ei ollut aikarajoitusta, mutta haastateltavia pyydettiin täyttämään lomakkeen nopealla tahdilla, jotta heidän tulkintansa pysyisivät mahdollisimman luontevina.

3 Kuvien tulkinta

3.1 Abstrakti valokuva ja kuvateksti

Abstraktissa kuvassa on usein kyse kuvasta, joka on valokuvattu jostain olemassa olevasta, mutta kohde on kuvaustavan tai kuten tässä opinnäytetyössä jälkikäsitteilyn johdosta muuttunut vaikeasti tunnistettavaksi tai kokonaan tunnistamattomaksi. Puhutaan siis teoksista, jossa kohteen tunnistaminen, päinvastoin kuin esimerkiksi henkilö- ja muotokuvauksessa, on vaikeaa tai sitä ei voida tunnistaa ollenkaan. Tulkitseminen ei perustu yleisesti hyväksytyihin sääntöihin. Kuvan tulkinta on prosessi, jossa katsoja joutuu määrittelemään oman tapansa, miten hän kuvaa tulkitsee. (Setälä 2012, 223; Lundström 2012.)

3.2 Kuvan ja tekstin suhde

Kuvan tulkinta on aina dialogi kuvan tekijän, itse teoksen sekä teoksen katsojan välillä. Tulkinta on aina prosessi, jossa katsoja joutuu itse määrittelemään sen, miten ja mistä näkökulmasta hän kuvaa tulkitsee. Teoksen ja katsojan välille syntyvä vuorovaikutus on aktiivista kanssakäymistä, joka ei välttämättä koskaan katkea ilman erillistä päätöstä tehdä niin. Työn keskiössä ei ole lähteä tarkastelemaan dialogia käsitteellisesti. Työssäni dialogilla tarkoitetaan ajatusten vaihtoa, jota kuvan tulkitsija käy kuvan ja tekstin kanssa.

Kuvan tulkinta ja luenta ovat usein tiedostamattomia ajatusmalleja. Tulkinnessa tehdyt havainnot ovat subjektiivisia ja niihin vaikuttavat monet tekijät, muun muassa havaitsijan odotukset ja näkökulmat. (Setälä 2012, 116.)

Tässä tutkimuksessa en ole keskittynyt siihen, miten kuvan luomistilanne vaikuttaa kuvan tulkintaan. Sen sijaan, että tarjoan valokuvaustapahtumasta lisätietoa, esitän katsojalle lisätietoa tunteesta, joka on ollut kuvan luomisprosessissa läsnä ja jota kuvalla pyritään ilmaisemaan. Osa kuvan esteettistä voimaa on se, miten kokemuksemme siitä muuttuu, kun saamme valokuvaustapahtumasta lisätietoa (Lundström 2012, 112). Tieto ja tunteet muodostavat yhdessä ymmärryksen valokuvasta (Setälä 2012, 112).

Kuvien motiivina on ilmaista jotakin tunnetta, jonka toivon katsojalle välittyvän. Teksti toimii osana kuvaa vahvistamassa omaa viestiäni kuvien takana ja pyrkimyksenäni on

tarjota kuvatekstin avulla katsojalle jokin tarttumapinta kuvaan. Abstrakti ilmaisu saattaa joissain tapauksissa olla katsojalle vierasta, jonka seurauksena kuvan katsojan voi olla haastava mieltää näkemäänsä kuvaksi. (Setälä 2012, 226.)

Kuvatekstiä voidaan käyttää moneen eri tarkoitukseen. Kuvatekstiä voidaan käyttää niin hyvään kuin pahaan ja sillä voidaan muuttaa koko kuvan luonnetta. Esimerkiksi sarjaku-
van piirtäjä voi muuttaa kuvaansa täysin kuvatekstin avulla. Esimerkki tekstin aikaansaama-
masta muutoksesta kuviossa 5. (Kleon 2008.)

Kuvio 5. Austin Kleon demonstraatio tekstin aikaansaamasta muutoksesta sarjaku-
van tulkin-
nassa (Kleon 2008).

Kuvan oheen liitetty teksti muuttaa kuvien merkitystä antamalla niille kontekstin. Kuva ja teksti muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jossa verbaalinen informaatio auttaa tuo-
maan kuvasta esiin uusia näkökulmia.

Sana ja kuva harvoin esitetään ilman toisiaan. Televisio yhdistää puhetta ja kuvaa, inter-
netissä linkit yhdistävät sanoja kuviin ja kuvia sanoihin sekä sanomalehtikuvilla on kuva-
tekstit. Kuvan ja sanan yhdistelmillä on nykyisin lähes rajaton määrä käytettävänä olevia
keinoja. Kuvien merkitys on ollut historian läpi sidottuna kielelliseen kommunikaatioon,
kun taas vastaavasti kirjoituksen alkuperä on usein kuvassa. Kuvien merkitystä voidaan
välittää tehokkaammin liittämällä niihin sanoja. Kuvan ja sanan yhdistelmästä voidaan
muodostaa kokonaisuus näiden kahden median avulla. (Mikkonen 2005, 13, 21-23.)

Jokaisen kuvaa ja sanaa yhdistävän teoksen käyttöyhteys ja erityisominaisuudet sanelevat pitkälti sen, miten niiden vuorovaikutusta voi tulkita. Mikkonen toteaa: ”Kuvan ja sanan vuorovaikutuksen ehtona on yllättävän usein se, että kuva pakenee kielellisiä merkityksiä.” (Mikkonen 2005, 381.)

Kuvan ja sanan suhde voi perustua myös vastakohtaisuuteen ja niiden suhde voi olla jännitteinen. Mikkosen (2005, 57) mukaan tämän seurauksena kuvan ja tekstin välinen vuorovaikutus voi laajentaa vuorovaikutuksen tilaa ja näin voi syntyä uusi kertomus, jonka merkitys on enemmän kuin kuvan taustalla toimiva sanallinen kertomus ja kuva yhteensä. (Mikkonen 2005, 57.)

Kuva ja sana voivat toisiinsa viittaamisen ohella yhdessä toimimalla viitata myös johonkin kertomukseen tai tapahtumaan (Mikkonen 2005, 21-23). Työssäni kuvan ja sanan yhdistelmällä pyritään viittaamaan tunteeseen, jota kuva ilmaisee.

Ihmisellä on taipumus yhdistää toisilleen kaukaiset asiat kokonaisuudeksi, joten kuvan ja tekstin vastakohtainen yhteys on myös suhteellista (Mikkonen 2005, 21-23). Tämä sai minut miettimään tutkimuksessa sitä, että vaikka kuvan katsoja kokee tekstin ja kuvan ristiriitaiseksi, voi hän silti mielessään jopa pakottaa kuvan ja tekstin ilmaisemaan yhtenäistä kokonaisuutta. Yksinkertaisimmillaan kuvan ja sanan suhteen muotojen ymmärtämiseen kuuluu erilaisten eroa ja samuutta koskevien käsitysten soveltamista (Mikkonen 2005, 57).

3.3 Tunneilmaisu kuvatekstin avulla

Tekstien oheen liitetyt kuvatekstit on valittu kuuden ihmisen perustunteen joukosta, joita käytetään myös osana haastattelujen pohjaa. On olemassa monia eri tyyppisiä tunteita, jotka vaikuttavat siihen, miten elämme ja olemme kanssakäymisissä toisten kanssa. Ajoittain saattaa vaikuttaa siltä, että olemme näiden tunteiden ohjattavissa. Tekemämme teot, joita teemme ja valinnat sekä havainnot, joita meillä on, ovat kaikki asioita, joihin joka hetki kokemamme tunteet vaikuttavat. Psykologit ovat yrittäneet identifioida erilaisia tunteita, joita ihmiset kokevat. On noussut esiin muutama eri teoria luokittelemaan ja selittämään tunteita, joita ihmiset kokevat. (Cherry 2019.)

1970-luvulla psykologia Paul Ekman identifioi kuusi perustunnetta, jotka hänen mielestään olivat sellaisia, jotka maailmanlaajuisesti koettiin eri ihmisten kulttuureissa. Tunteet, jotka hän tunnisti, olivat iloisuus, surullisuus, pelko, inho, viha sekä yllättyneisyys. Myöhemmin hän laajensi listaa perustunteista. Ekmanin kuvailemat kuusi perustunnetta ovat kuitenkin vain osa niistä monen tyyppisistä tunteista, joita ihmiset pystyvät kokemaan. Ekmanin teorian mukaan nämä perustunteet toistuvat maailman eri kulttuureissa, niin länsimaissa sekä muualla maailmassa. (Cherry 2019.)

On olemassa paljon muita teorioita ja uutta tutkimusta, jotka ovat tutkineet ihmisten tunteiden moninaisuutta sekä niiden luokittelua. Olen päätenyt käyttämään Ekmanin teoriaa tunteiden luokittelusta. Se soveltuu mielestäni parhaiten tutkimuskohteena oleviin kuviin, koska nämä tunteet ovat niitä, joita yritän valokuvien avulla usein viestiä. Mielestäni teoria soveltuu hyvin tutkimukseni tueksi sekä teorian määrittelemät tunteet ovat olettamukseni mukaan jokaiselle tutkittavalle tuttuja ja tunnistettavia tunteita.

Halusin myös lisätä haastattelijoille mahdollisuuden kuvata kuvia vapaavalintaisilla adjektiiveilla tai tunteilla, eikä vain edellä mainituilla kuudella tunteella. Psykologi Robert Plutchnikin mukaan tunteet voivat yhdistyä niin, että niistä syntyy uusia tunteita. Hän kuvailee tunteiden sekoittumista samaan tapaan kuin värejä yhdistelemällä keskenään saadaan uusia sävyjä. Tämän teorian mukaan perus tunteet toimivat kuin rakennuspalkoina. Monimutkaisemmat ja joskus sekavat tunteet ovat sekoitus tavallisimmista tunteista. (Cherry 2019.)

3.4 Kuvien tarkastelutapoja

Kuvaa voidaan tarkastella ainakin neljällä eri tavalla: kuvaillen, analysoiden, tulkiten ja arvottaen. Tarkastelutapa valitaan yleensä sen mukaan, mitä asioita kuvasta halutaan tutkia. Kuvailevassa tarkastelussa keskiössä on se, mitä asioita teoksessa on, millaisia ne ovat ja missä ne sijaitsevat. Analysoinnissa kuvan sisällön ja muodon erittelyllä ja osatekijöiden määrittämisellä on merkitystä teoksen eri osien vaikutusta, funktiota ja suhdetta toisiinsa analysoidessa. Tarkastelutapa, jossa kuvan merkityksiä pohditaan suhteessa muihin teoksiin tai siihen kulttuuriseen viitekehykseen, johon teos sisältyy, on kuvan arvottamista. (Tikkaoja n.d..)

3.5 Kuvatulkinta ja konnotaatio

Valokuvan tulkinnassa on aina välttämätöntä katsoa myös sen asiayhteyttä. Valokuvat toimivat objektina ja subjektina - ne voivat toimia viestinä sekä viestin lähteenä. (Lundström 2012, 29.)

Tässä opinnäytetyössä keskiössä on tulkinnallinen, konnotatiivinen tarkastelutapa. Semiotiikassa kuvassa esiintyvällä objektilla on kaksi merkitystasoa, denotaatio ja konnotaatio. Denotaatiolla tarkoitetaan sitä mikä on nähtävissä kuvassa ja konnotaatiolla sitä, mitä konkreettista kuvan osista tulee mieleen. Tulkinnallisessa tarkastelussa kuvan sisältöjen ja muotojen merkityksiä pohditaan ja ymmärretään, tulkinta herättää henkilökohtaisia mielikuvia ja tuntemuksia. Opinnäytetyössä keskitytään kokijoiden konnotaatioihin, pääasiassa siihen, mihin tunteeseen kokijan huomio kallistuu kuvia tulkitessa ja muuttuuko tämä tulkinta, kun sitä toisella tarkastelun kerralla ohjataan ulkopuolelta. (Tieteen termipankki 2019; Niinivaara 2019; Tikkaola.)

Koen, että kuvan ja tekstin suhde ovat tärkeässä osassa nyky-yhteiskunnassa, jossa kulutamme kuvallista sisältöä kasvavissa määrin, erityisesti sosiaalisen median käytön lisääntyessä. Kiinnostukseni aiheeseen on herännyt seurattessa ihmisten tulkintaa ja reaktioita tekemistäni töistä. Omassa kuvatuotannossani haluan ohjata kokijan kokemusta esimerkiksi nimeämällä teoksiani. Katsoja ei välttämättä vapaassa tulkinnassa pohdi kuvan merkitystä ja tavoitteita. Kuvan moniulotteisuus ja mahdolliset tasot katoavat, koska kuvia ei ymmärretä pelkällä katsomisella kriittisesti, vaan se rajoittuu pelkäsi kohteiden ja näkymien tunnistamiseen. (Lundström 2012, 40-41.)

Yhä lisääntyvässä määrin valokuvat täyttävät maailmaamme. Näemme päivittäin muun muassa lehtiartikkeleiden kuvia, mainoksia ja kuvia sosiaalisessa mediassa. Aremme on täyttynyt kuvilla. Esimerkiksi Huffington Postin artikkelin mukaan keskiverto internetin käyttäjä näkee kuukausittain 11 1150 mainosta. (Elliott 2017.)

Sosiaalisen median käytön lisääntymisen ja kuvien tuottamisen helpottumisen myötä, kuvallinen ilmaisu ja kuvallisen median tuotanto on kasvanut räjähdysmäisesti. Kulutamme kuvallista sisältöä yhä kasvavissa määrin. Ehkä jopa turruttavasti, jolloin kuvista tulee mielestäni itsestäänselvyys. Asennoituminen kuviin on mielestäni ratkaisevaa kuvatulkinnassa. Ihmisen turtuminen kuviin saattaa vaikuttaa paljonkin siihen, millä tavoin hän tulkitsee kuvia. Itse huomaan tulkitessani kuvia, että kuvaähky saattaa vähentää

jaksamista kuvan kriittiseen, syvällisempään tarkasteluun. Koen, että kuvan tulkitsemista voidaan helpottaa liittämällä tekstiä kuvaan, esimerkiksi antamalla teokselle nimi. Tästä syystä haluan ohjata teokseni tulkintaa kuvatekstillä. Taiteessani haluan saada katsojan näkemään ja ymmärtämään kauneus synkkyyden keskellä. Haluan välittää töissani tunnetta siitä, että vaikeiden, usein synkiksi luokiteltujen, tunteiden sisältä voi löytää vapauden ja kauneuden. (Lundström 2012, 7.)

3.6 Ihminen kuvien tulkitsijana - katsojan suhde kuvaan

Valokuva ja sen katsoja ovat vääjäämättä aina vuorovaikutuksessa keskenään. Kuvan tekijä on tehnyt kuvan perustuen omaan maailmankuvaansa peilaten omia arvojaan tai vasta-arvojaan. Kuvan tekijä katsoo maailmaa niin sanotusti oman linssinsä läpi ja tiedostaen tai tiedostamatta korostaa tiettyjä piirteitä näkemissään asioissa. Valokuva ja se mitä sen katsoja haluaa kietoutuvat yhteen. Valokuva ja sen katsoja toimivat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. (Lundström 2012, 16.)

Kuvan tulkitsija myös vuorollaan tulkitsee kuvaa perustuen omaan maailmankuvaansa. Hän arvottaa kuvan eri piirteitä omiin arvoihin nähden tehdessään tulkintaa kuvasta. Kuvan katsoja saattaakin kiinnittää vastakkaisiin asioihin huomiota kuin kuvan tekijä. Kuvan viesti saattaakin muuttua täysin sen katsojasta riippuen.

Kuvan ja sen katsojan vuorovaikutus syntyy usein siitä, että kuva herättää tiettyjä ajatuksia katsojassa tai katsoja peilaa omia näkemyksiään tarkastelemaansa kuvaan. Kuva herättää tiettyjä ajatuksia katsojassa, jonka jälkeen katsoja saattaa katsoa kuvaa uudesta näkökulmasta, jolloin kuvan merkitys taas muuttuu. Koska kuva muuttuu katsojan silmissä, se saattaa taas saada kuvan katsojan ajattelemaan eri asioita eri näkökulmasta. Taideteos saattaa auttaa katsojaa näkemään maailman uudella tavalla ja herättää tunteita, joita hän ei ainakaan tietoisesti tuntenut ennen kuvan katsomista.

Kuvan kanssa dialogissa oleminen kehittää ihmisen ymmärrystä maailmasta. Kuvan tarkkailu kriittisestä näkökulmasta pakottaa katsojan ajattelemaan omia näkemyksiään suhteessa näkemäänsä. Jos katsoja on tilanteessa läsnä, voi hän huomata muutoksia itsessään ja hänen maailmankuvassaan sen pohjalta, mitä kuva hänelle viestii, sekä vuorostaan mitä hän viestii kuvalle. Valokuva ei ole vain keino tallentaa visuaalisia faktoja, vaan se edustaa muutosvoimaa (Lundström 2012, 17).

Abstraktissa kuvassa perspektiivin muutos tulee määrittelemään uudelleen sen, miten kuvaa voidaan tulkita. Se, miten katsoja joutuu asettamaan itsensä suhteessa kuvaan saattaa ohjata koko käsitystä kuvasta. Katsoja osallistuu abstraktiin teokseen eri tavalla, koska se ei samaan tapaan määrittele katsojan paikkaa ja suhdetta kuvaan, toisin kuin perinteisen perspektiivin omaavan kuvan tulkinnassa. Kuvan perspektiivittömyys saattaa tarjota jopa uuden todellisuuden. (Lundström 2012, 24.)

Tutkimuksessani osaksi kuvaa liitetään kuvateksti, jonka osallisuutta tähän dialogiin pyritään tutkia. Tekstistä muodostuu osa kuvan sommittelua. Kuvan tekijällä on aina motiivinsa tehdä kuva ja viestiä sillä tiettyjä asioita, mutta ilman kuvatekstiä haluttu viesti ja tunnelma ei välttämättä välity kuvasta. Tekstin avulla voidaankin siis pyrkiä ohjaamaan katsojan ja kuvan välille syntyvää dialogia ja tuoda kuvasta esiin uusia puolia. Sommitelulla voidaan muun muassa tuottaa ja viestittää tunteita sekä ilmaista kuvaajan tunteita. (Setälä 2012, 120.)

Kuvien tulkitsemisen taitoon vaikuttaa myös kaikki ne kuvat, joita näemme ja olemme nähneet. Se, että näemme yhä enemmän ja enemmän kuvia ohjaa myös jatkossa kuvien tulkintaa. Näkemämme kuvat tunkeutuvat tajuntaamme, muistoihimme ja tunteisiimme. Niistä muodostuu osa tietoisuuttamme, piilotajuntaamme sekä mielikuvitustamme ja täten osa meitä. (Lundström 2012, 37.)

Peilaamme näkemäämme aina suhteessa aiempiin kokemuksiin ja dialogeihin, jota olemme näkemiemme kuvien kanssa käyneet, joko tiedostetusti tai tiedostamatta. Jokin kuva saattaa herättää ajatuksia sen pohjalta, että olemme aikaisemmin nähneet saman aihepiirin kuvia, jotka ovat herättäneet meissä joitakin tunteita.

Kuvat ovat aina jonkun ihmisen tulkinta jostain asiasta. Kuvat ovat yhtä lailla kuva maailmasta kuin ne ovat osa maailmaa. Kuvan ollessa viesti ja viestin lähde, voimme kokea hankalaksi erottaa sitä, mitä kuvalla halutaan saavuttaa. Tulkinta voi käydä hankalaksi, koska joudutaan huomioimaan monia kuvan ympärille sijoittuvia tekijöitä. Kuva ei ole koskaan pelkkä merkityksetön pinta. Katsojan on ymmärrettävä, että kuva ei ole pelkkään se, mitä se esittää, vaan se voi olla myös jotain muuta. Kuva ei ole pelkkä kuvajainen vaan se sisältää aina tiedollisia tavoitteita ja päämääriä. (Lundström 2012, 40.)

Kuvan tavoitteet voivat olla katsojalta piilossa, joten kuvaa tulkitessa katsoja joutuu itse pohtimaan kuvan tavoitteita sekä omaa suhtautumistaan näkemäänsä sisältöön.

4 VALOKUVATEOSTEN ESITTELY

Seuraavalla sivuilla esittelen tutkimuksen kohteena olevat kuvat. Tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa kuvat on esitetty haastateltaville ilman tekstiä. Tutkimuksen toisessa vaiheessa kuvat on esitetty tekstin kanssa. Toisen vaiheen kuvissa tekstin on tarkoitus muodostaa yhtenäinen kokonaisuus abstraktin valokuvateoksen kanssa. Olen pyrkinyt luomaan kuvan ja tekstin kokonaisuudesta riittävän lattean, jotta kuvaa ja tekstiä pystytään tulkitsemaan samanaikaisesti.

4.1 Tutkimuksen ensimmäisen osan ensimmäinen vaihe

Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

Kuva 4

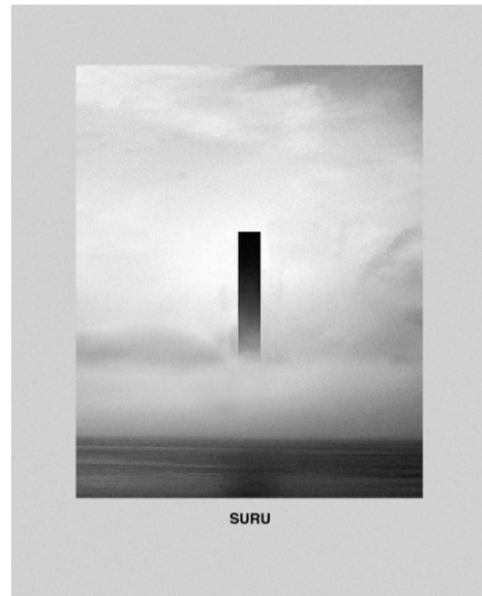
Kuvio 6. Haastateltaville henkilöille ilman tekstiä esitetyt kuvat

4.2 Tutkimuksen ensimmäisen osan toinen vaihe

Kuva 1

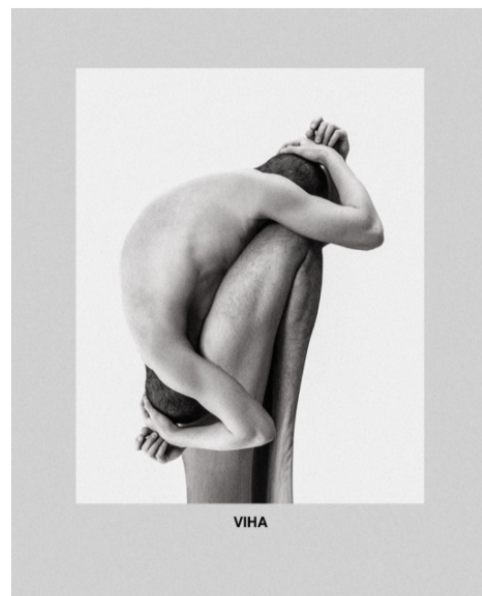
Kuva 2

Kuva 3

Kuva 4

Kuvio 7. Haastateltaville henkilöille tekstin kanssa esitetyt kuvat

Tutkimuksen kohteena toimivat edellisillä sivuilla esittelemäni neljä kuvaa, jotka määritelen tässä työssä abstraktiksi valokuvataiteeksi. Abstraktissa valokuvassa on useimmiten kyse kuvasta, joka on kuvaustavan tai kuten tässä tutkimuksessa kuvanmuokkauksen takia muuttunut vaikeasti tai kokonaan tunnistettamattomaksi. (Setälä 2012, 223.)

Valmistustekniikat ja ajattelumallit, jotka liittyvät abstraktioiden tuottamiseen ovat moninaisia. Näille määritelmille yhteistä on se, että puhutaan valokuvasta, jonka kohteen tunnistaminen on vaikeaa tai sitä ei voida tunnistaa ollenkaan. Abstrakti valokuvataide viestii myös kuvan keinon. Se on myös epänarratiivista ja joskus jopa täysin sanatonta. Tiede on myös osoittanut, että valokuvaus pystyy esittämään nähtävissä olevien asioiden lisäksi myös ihmissilmälle näkymätöntä maailmaa. (Suomen Valokuvatieteen Museo 2017.)

Toiset kuvista esitetään teosta kuvailevan kuvatekstin kanssa ja toiset taas ilman. Tarkoituksena on vertailla ihmisten tulkintoja kyseisistä teoksista ja parhaani mukaan analysoida eroja tulkintojen välillä. Haluan ottaa tarkasteluun abstraktit valokuvat, koska oletan, että niiden tulkinta tulee eroamaan henkilöiden välillä ja olemaan henkilökohtaisempaa, kuin esimerkiksi tyyppillisten muotokuvien tulkitseminen. Koen mielenkiintoiseksi selvittää sitä, miten abstraktia kuvaa tulkitaan tekstin kanssa ja ilman. Tuleeko tekstin osaksi dialogia, jonka katsoja käy kuvan kanssa on mielestäni, vai jääkö sen painoarvo vähäiseksi?

Kuten aiemmin mainitsin, Baldessarini teoksissa katsoja voi käytännössä tehdä tulkintoja tekstistä ja kuvista lähes samanaikaisesti. Haluan pitää tutkimuksessa teokseen liittyvän tekstin saman tyyliisesti osana kuvaa, sillä haluan, että katsoja tekee samanaikaista tulkintaa kuvasta ja tekstistä. Teoksen on oltava kokonaisuus, jossa teksti on osana kuvaa, sillä kuten Baldessarini teoksissa katsojan mielessä saattaa syntyä dialogi näkemänsä visuaalisen ja verbaalisen kokemuksen välille. Haluan välttyä siltä, että katsoja erottaisi mielessään tekstin kuvasta tai mieltäisi sen irtonaiseksi kuvatekstiksi. Tällöin dialogia ei pääse samoin muodostumaan kuvan, tekstin ja katsojan välille.

Tekstien läsnäoloa lukuun ottamatta kuvien asettelu tulee olemaan täysin samanlainen. Kuvat, joissa on teksti sekä ne, jotka esitetään ilman tekstiä ovat samalla tavalla rajattuja. Molemmissa versioissa on ympärillä vaaleanharmaat reunukset imitoiden John Baldessarini Goya Series -teoksia.

Omien töideni tarkoituksena on saada katsoja näkemään ja ymmärtämään kauneus synkkyden keskellä. Haluan välittää töissänini tunnetta siitä, että vaikeiden, usein synkiksi luokiteltujen, tunteiden sisältä voi löytää vapauden ja kauneuden.

Kun kohtaamme ongelmia ja haasteita ovat pieniä, ja kivuliaat tunteemme vähäisiä, on suhteellisen helppoa ainakin suurimman osan ajasta välttää, kääntää ajatukset pois, paeta, hankkiutua eroon ei-toivotuista ajatuksista ja tunteista. Mutta isompi haasteemme on, mitä voimakkaampia tunteemme ovat, sitä vaikeampaa tätä on tehdä. (Harris 2017.)

Teoksiani inspiroi tarjota vastapainoa nykyajan niin sanotulle onnellisuusaajattelulle, joka saattaa usein ohjata ihmiset välttelemään vaikeita tunteita ja niiden kohtaamista ja jota sosiaalisessa mediassa usein korostetaan. Entistä useammille käyttäjille sekä mielenterveysalan ammattilaisilla esimerkiksi Instagramin positiivisuus on ongelma. Sivusto rohkaisee käyttäjiä esittämään myönteisen mielikuvan, jonka kuvien katsojat saattavat kokea harhaanjohtavana - joskus jopa vahingollisena. Instagram saattaa saada sinut tuntemaan, että kaikki ovat täydellisiä - paitsi sinä. (Hern 2018.)

Instagram saattaa näyttää ystävälliseltä, mutta kun loputon selaaminen yhdistetään vähäiseen kanssakäymiseen, sillä on negatiivinen vaikutus mielenterveyteen ja hyvinvointiin. Emme myöskään pysty kontrolloimaan näkemäämme sisältöä ja usein käyttäjät näkevät sisältöä, joka väittää kuvastavansa todellisuutta vaikkei se sitä todellisuudessa teekään. (Hern 2018.)

Adnan, 25-vuotias Kapkaupungissa asuva syyrialainen, toteaa The Guardianin haastattelussa: "Kukaan ei näytä kaiken aikaa hyvältä, kukaan ei ole kaiken aikaa onnellinen. Kun elämä käy haastavaksi, tulee todella surulliseksi, kun näen muiden ihmisten elävän 'täydellistä elämää'." Siitä huolimatta, Adnan myös itse toteaa: "Olen myös syyllinen siihen, että yritän näyttää elämäni parhaat puoleni ihmisille." (Hern 2018.) Töideni tarkoituksena on tarjota vastapainoa sisällölle, jolla sosiaalinen media on täyttynyt.

5 KVALITATIIVISEN TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Valokuvaa on tarkasteltava osana kulttuurisia käytäntöjä, joiden osana se toimii. Taide-teos ei koskaan ole neutraali esitys, vaan oleellisena osana sen merkityksiä ovat talous,

kulttuuri, valta ja sukupuoli - olipa taitelija itse näistä tietoinen tai ei. (Seppänen 2001, 17.)

Kuten Janne Seppänen (2017 17) kuvailee, kuvien tulkitseminen on jokaiselle henkilökohtainen prosessi, jota ihmiset peilaavat suhteessa kulttuuriinsa. Jokainen tulkitsee kuvia omalla tavallaan ja sen takia koen tärkeäksi lähestyä aihetta tekemällä haastatteluja, joiden avulla kerään aiheesta laadullista aineistoa.

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen ideana on kuvailla jotakin ilmiötä seikkaperäisesti ja antaa ilmiön sisällölle tulkintoja. Tutkimuksen tarkoituksena on myös saada jokin asia ymmärrettäväksi ja löytää siihen sisältyviä merkityksiä. Laadullisessa tutkimuksessa myös voidaan kehittää todellisuutta vastaavasta aineistosta täysin uutta teoriaa, jota kutsutaan teoriaa generoivaksi menetelmäksi. (Anttila 2005, 280.)

Laadullinen data tulee toimimaan opinnäytetyön pohtivan osion pohjana. Haastattelut on toteutettu siten, että pystyn haastateltavien kanssa pohtimaan aihetta myös syvällisemmin ja sitä kautta peilaamaan omia ajatuksiani haastateltavien ajatuksiin aiheesta. Haastattelujen tarkoitus on saada käsitys, miten teksti vaikuttaa haastateltavien tulkintoihin näkemistään teoksista, jotka hänelle esitetään.

Päämääränä laadullisella tutkimuksella on ensisijaisesti ymmärtää eikä mitata (Setälä 2012). Tavoitteena tällä työllä on saada tietoa siitä, miten haastateltavat tulkitsevat kuvia ja sitä kautta ymmärtää heidän suhdettaan kuvan tulkintaan.

5.1 Haastatteluprosessin kuvaus

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluna huoneessa, jossa oli paikalla vain haastateltava ja haastattelija. Haastateltavia pyydettiin täyttämään lomakkeet kahdessa vaiheessa. Haastateltaville esitettiin kuvat tietokoneen näytöltä samanaikaisesti ensin ilman kuvatekstiä, jonka jälkeen heitä pyydettiin täyttämään lomake, johon he sijoittivat asteikon mukaan tuntemuksiaan. Lisäksi jokaista haastateltavaa pyydettiin kirjoittamaan jokaisen kuvan alle yhdestä kolmeen adjektiivia kuvailemaan kuvasta välittyvää tunnetta. Jos haastateltavalle ei tullut mieleen kuvasta yhtään adjektiivia, hänellä oli mahdollisuus kirjoittamaa yhdestä kolmeen vapaavalintaista sanaa kuvailemaan kuvasta välittyvää tunnetta. Tutkimuksen apuna käytetty materiaali on nähtävissä työn lopussa liitteenä.

Haastattelun toinen vaihe eteni samalla tavalla, mutta aiempien kuvien sijaan tutkimukseen osallistuneille esitettiin sama kuvat tekstien kanssa. Samanlaiset lomakkeet pyydettiin täyttämään koskien kuvia, jotka esitettiin ilman tekstiä sekä kuvista, jotka esitettiin kuvatekstin kanssa.

Toisen vaiheen jälkeen siirryttiin tekemään lyhytmuotoinen puolistrukturoitu haastattelu, jossa kysyin kuvien tulkintaan ja lomakkeiden täyttöön liittyviä kysymyksiä. Haastatteluiden tempo pidettiin nopeana. Nopean tempon tarkoituksena oli, että haastateltavat eivät mieti liian pitkään omia vastauksiaan. Kokemuksieni ja tutkimusta edeltävien havaintojeni mukaan digitaalisten kuvien selailu tapahtuu usein nopealla tahdilla erityisesti sosiaalisen median palveluissa, joten halusin pitää haastattelutilanteessa tulevat reaktiot mahdollisimman aitoina.

Haastattelussa kysyttiin kaikilta haastateltavilta samat kysymykset, mutta tarvittaessa täydennettiin tarkentavilla kysymyksillä. Tekemääni puolistrukturoitua haastattelua voidaan myös käytännössä kuvailla nimityksellä teemahaastattelu. Puolistrukturoitua haastattelua voidaan myös kutsua teemahaastatteluksi, sillä siinä esitetään tarkkoja kysymyksiä tietyistä teemoista, mutta kaikkien haastateltavien kesken ei käytetä juuri samoja kysymyksiä. (Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka 2006.)

Tutkimuksessa on kysytty kuvien tulkintaan liittyviä kysymyksiä, joihin he ovat saaneet vastata omien sanojensa mukaan. Avoimet kysymykset ovat nähtävillä kokonaisuudessaan liitteessä 4.

Haastattelutilanteessa oli kuitenkin otettava huomioon se, että haastattelutilanne ainakin joissain määrin ohjaa saatuja vastauksia. Kuvan katsoja asettui tilanteeseen, jossa haastattelulla oli selkeä päämäärä ja tavoitteet saada vastaukset tiettyihin kysymyksiin. Tämä saa minut pohtimaan haastattelutilanteen vaikutusta saamiini tuloksiin, sillä haastateltavat saattavat tiedostamatta ja tietoisesti tulkita kuvia jokin päämäärä mielessä. Päämääränä saattoivat olla esimerkiksi haastattelijan miellyttäminen tai vastaavasti haastattelijan valintojen kyseenalaistaminen.

5.2 Tutkimuksen eettiset ratkaisut

Kaikkien haastateltavien pyydetään allekirjoittamaan kirjallinen suostumuslomake. Lomakkeen yhteydessä mainitaan aineiston käyttötarkoitus, aineiston käsittelytapa ja aineiston julkaisupaikka. Lisäksi myös kerätyn datan säilytysaika, käyttötarkoitus sekä aineiston käsittely anonyymisti varmistetaan haastattelijalle. Tutkimukseen osallistujille tarjotaan myös mahdollisuus kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta sekä mahdollisuus keskeyttää tutkimukseen osallistuminen minä hetkenä hyvänsä. Suostumuslomake löytyy työn lopusta liitteestä 2.

5.3 Tulosten analysointi ja käsittely

Kvalitatiivinen analyysi alkaa aineiston lukemisella ja reflektiolla. Jos kysymyksessä on haastattelusta litteroitu aineisto, sitä on luettava keskittyneesti ja pidemmän aikaa, jolloin aineisto hahmottuu lukijalle. Kaikki vastausten ulottuvuudet on otettava huomioon. Tavoitteena on ymmärtää aineiston todellinen sisältö. (Anttila, 2014.)

Tein tutkimuksen osana käytetyn puolistrukturoidun haastattelusta litteroidun aineiston. Kuten Anttila (2014) toteaa, aineistoa oli luettava keskittyneesti ja pidemmän aikaa, jotta sain luotua haastattelujen pohjalta itselleni paremman käsityksen siitä, miten haastateltavat henkilöt tulkitsivat kuvia.

Avoimen haastattelu- ja keskusteluaineisto tallennettiin puhelimeen äänitteeksi sekä vastaukset kirjattiin kirjallisesti ylös haastattelun aikana. Haastattelujen jälkeen kirjoitetut muistiinpanot tarkistettiin läpi äänite kuunnellen. Haastattelun aineisto on käsitelty referoivaa litterointitapaa käyttäen, jossa haastatteluäänitteet puretaan vain suurpiirteisesti muistiinpanoiksi, esimerkiksi ranskalaisia viivoja käyttäen. Referoivassa litteroinnissa käytetään ja kirjoitetaan vain satunnaisia suoria lainauksia ja puheen osia. (Yhteiskuntatieteen tietoaarkisto 2017.)

Haasteena haastatteluissa oli se, että sain kerätyn aineiston määrän pysymään kohtuullisena. Koska aiheeni on moniulotteinen, halusin keskittyä enemmän datan laatuun kuin määrään. Laadullisen aineiston avulla pystyn käsittelemään aihetta syvällisemmin ja sitä kautta toivon mukaan tuomaan esiin myös lukijalle mielekäästä sisältöä. Halusin pitää

haastatteluun osallistuvien määrän kohtuullisena, joten päädyin haastattelemaan yhteensä viisi henkilöä.

Puolistrukturoidusta haastattelusta saamani aineiston lisäksi työssäni on lisänä kyselylomakkeiden tuoma aineisto. Lomakkeiden tarkoituksena oli saada kokonaiskuva siitä, miten ja millaisia tunteita haastateltaville näytetyt kuvat ovat heissä herättäneet.

6 TUTKIMUSTULOSTEN ESITTELY JA ANALYSOINTI

Tutkimuksen tulokset esitellään yhteenvetona seuraavilla sivuilla. Haastattelun osaksi kuuluvat lomakkeet tullaan esittelemään tiivistetysti johtopäätelmien kanssa tulevilla sivuilla. Haastattelun osana olevat lomakkeet yhdistetään niin, että painotus on haastateltujen luomassa kokonaiskuvassa.

6.1 Tutkimustulosten analyysi

Tutkimustulokset analysoidaan kahdessa osassa. Ensin avaan tutkimuksen ensimmäisen ja toisen vaiheen, jossa olen pyytänyt haastateltavien täyttämään lomakkeet kuvien tulkinta vaiheessa. Tässä tutkimuksen osassa haastateltavat ovat arvioineet tunteita, joita he ovat kokeneet kuvia katsoessa.

Kuvat esitettiin haastateltaville henkilöille kahdessa eri vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa haastateltaville on näytetty aiemmin esitetyt neljä kuvaa ilman tekstejä, jonka jälkeen he ovat rastineet lomakkeeseen tuntemuksensa sekä kirjanneet lomakkeen alle vapaasti 1-3 adjektiivia tai muuta sanaa, jotka kuvaavat heidän mielestään kuvasta välittyvää tunnetta.

6.2 Aineiston purku

Aineiston purkaminen aloitettiin sillä, että lomakkeiden vastaukset on yhdistetty vaihe kerrallaan yhdeksi kokonaisuudeksi. Ensin tutkimuksen ensimmäisen vaiheen, jossa kuvat esitettiin ilman tekstiä, lomakkeiden vastaukset on yhdistetty yhdeksi kokoamalla kaikkien lomakkeiden vastaukset yhdeksi kokonaisuudeksi. Toisen vaiheen aineisto,

jossa kuvat on esitetty tekstien kanssa, käsiteltiin samalla tavalla kuin tutkimuksen ensimmäisen vaiheen tuottama aineisto. Haastateltavien täyttämien lomakkeiden lisäksi heidän vapaasti kirjaamat adjektiivit on koottu jokaisen kohdan alle listaksi.

Alle kaavioiden muotoon on koottu yhdeksi kokonaisuudeksi haastattelussa käytettyjen lomakkeiden tulokset. Tarkoituksena hahmottaa yleiskuvaa, eikä niinkään tarkastella havaintoja yksittäisten henkilöiden kohdalla. Työssä kuitenkin nostetaan esiin kiinnostavia haastateltujen henkilöiden vastauksista tehtyjä havaintoja, jotka ovat nousseet esiin haastatteluissa

Lomakkeessa on pyydetty haastateltavia arvioimaan tunnetilaansa viiden kohdan asteikolla. Asteikon toisessa päässä löytyy kohta "samaa mieltä", keskeltä "en osaa sanoa" sekä toisesta päästä "eri mieltä". Samaa mieltä- sekä en osaa sanoa-kohdan välissä oleva raksi tulkitaan aineiston käsittelyssä siten, että vastaus herättää jossain määrin samaa tunnetta. Vastaavasti eri mieltä- sekä en osaa sanoa-kohdan välinen raksi tulkitaan, että kuva vastaaja on jossain määrin eri mieltä.

Tutkimuksessa on tarkoitus selvittää, onko kuva herättänyt ilman tekstiä tai tekstin kanssa jotain tunnetta. Ääripäiden sekä "en osaa sanoa" väliin sijoittuvat vastaukset on tulkittu edellä mainitulla tavalla, koska heränneiden tunteiden voimakkuudella ei ole merkitystä, vaan on haluttu ylipäättään tarkastella sitä, herättääkö kuva tunnetta vai ei.

Aineiston analyysissä "en osaa sanoa" -kohtaa ei huomioida, sillä suhteessa muihin vastauksiin niitä on tullut hyvin vähän. Analyysissä nostetaan esiin jokaisen kuvan kohdalla kolme eniten esiin nousutta tunnetta. Jos vastaaja on ollut jonkin tunteen kohdalla täysin eri mieltä, tulkitaan vastaus niin, että kuva ei ole herättänyt kyseistä tunnetta ollenkaan.

KUVA 1. Ilman tekstiä ja tekstin "Pelko" kanssa

	SAMAA	?	ERI	SAMAA	?	ERI
ILO	1		4	1		4
PELKO	3		2	3		2
SURU	4		1	4		1
VIHA	1	1	3	2	(-1)	3
INHO	1	1	3	2	(-1)	3
YLLÄTT.	1	1	3	2	(-1)	2 (-1)
	Samaa mieltä: SURU Eri mieltä: ILO Ei osaa sanoa: VIHA, INHO, YLLÄTTYNEISYYS			Samaa mieltä: SURU, PELKO (+PELKO) Eri mieltä: ILO Ei osaa sanoa: (-VIHA, -INHO, -YLLÄTTYNEISYYS)		
	Surumielinen Tyyni Putoava Pysähtyneisyys			Lämmin Vetäytyvä Varova Säikytetty		

	Kaipuu Epätoivo Lohduton Synkkä Vetäytyvä Yksityinen Kova Luonnollinen	Ylitsepääsemätön Painostava Murheellinen Odottava (2) Virtaava Piiloutuva
Haastatte- luissa esiin tulleet kommentit kyseisen kuvan tul- kintaan liit- tyen	Haastateltava 1: <ul style="list-style-type: none"> - “Mitä pelättävää tässä on?” - Ristiriitainen olo, koska oma tul- kinta aluksi eri Haastateltava 3: <ul style="list-style-type: none"> - Sanavalinta yllätti - Teksti syvensi fiilistä 	Haastateltava 4: <ul style="list-style-type: none"> - Ylväs yksinäisyydessään ennen tekstiä - Tekstin jälkeen surumielisyys

KUVA 2. Ilman tekstiä ja tekstin "Suru" kanssa

	SAMAA	?	ERI	SAMAA	?	ERI
ILO	1	1	3	(-1)	1	3
PELKO	2		3	4 (+2)		(-3)
SURU	3	1	1	3	2 (+1)	(-1)
VIHA			4			5 (+1)
INHO			5	2 (+2)		3 (-2)
YLLÄTT.	1	1	3	3 (+2)	(-1)	2
	Samaa mieltä: SURU Eri mieltä: INHO Ei osaa sanoa: ILO, SURU, YLLÄTTYNEISYYS			Samaa mieltä: PELKO (-SURU) Eri mieltä: VIHA (-INHO) Ei osaa sanoa: SURU (- YLLÄTTYNEISYYS, -ILO)		
	Yksinäisyys Pahaenteisyys Raikkaus			Kylmä (2) Kosteaa Yksinäinen		

	<p>Odottava Ylväs Jykevä Yksinäinen Mahtipontinen Rauhallinen Tyyni</p>	<p>Samea Jylhä Uhkaava Lähestyvä Lopullinen Sulkeutunut Jähmeä Kaukainen Tumma</p>
<p>Haastatte- luissa esiin tulleet kommentit kyseisen kuvan tul- kintaan liit- tyen</p>	<p>Haastateltava 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ensin mietti, että raikas ja va- loisa. Tekstin jälkeen kuva muut- tui tummaksi ja syvemmäksi - Maisema ei enää sama 	<p>Haastateltava 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kuvan merkitys muuttui tekstin myötä. Ensin rohkea ja ylväs, tekstin jälkeen suruhuntu. - Merkitys muuttui sanoitetun merkityksen mukana - Tulkinta tekstin jälkeen tosi eri- lainen - "Aa kuvastaakin surua"

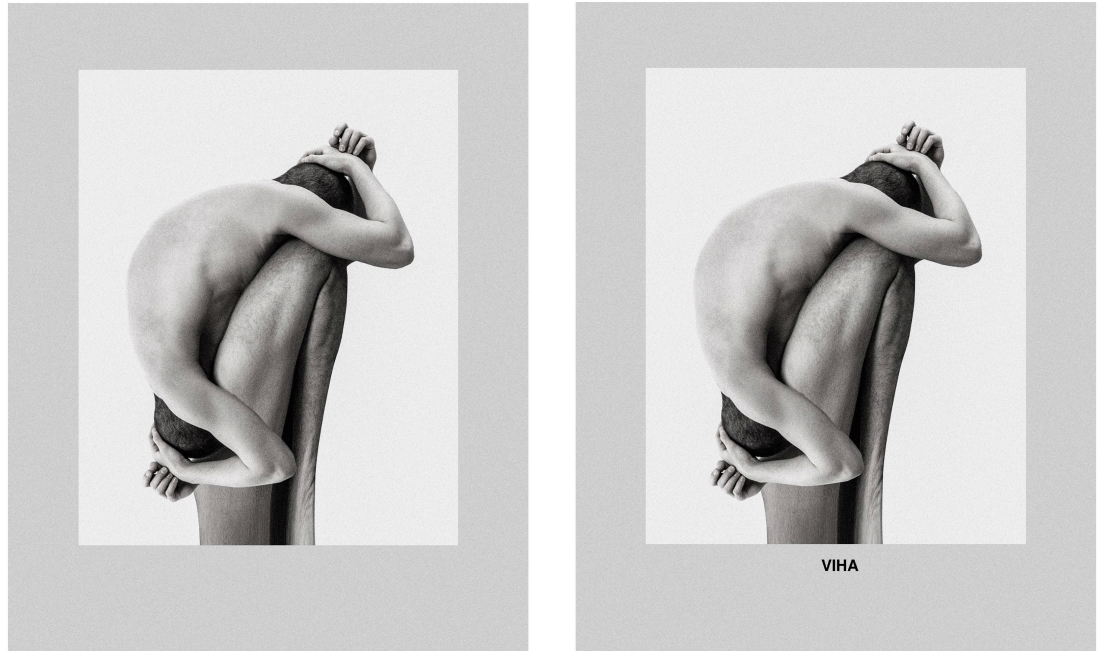
KUVA 3. Ilman tekstiä ja tekstin "Ilo" kanssa

	SAMAA	?	ERI	SAMAA	?	ERI
ILO	1	1	3	2 (+1)	1	2 (-1)
PELKO	3		2	2 (-1)		3 (+1)
SURU	2	2	1	4 (+2)	(-2)	1
VIHA	1		4	(-1)	1 (+1)	4
INHO	1		4	1		4
YLLÄTT.	1		4	3 (+2)		2 (-2)
	Samaa mieltä: PELKO Eri mieltä: VIHA, INHO, YLLÄTTYNEISYYS Ei osaa sanoa: ILO, SURU			Samaa mieltä: SURU (-PELKO) Eri mieltä: VIHA, INHO (-YLLÄTTYNEISYYS) Ei osaa sanoa: ILO, VIHA (- SURU)		
	Värähtelevä Epätarkkuus Lähestyvä Rakastava			Kirkas Hapuilleva Etenevä Oman tiensä kulkija		

	<p>Häilyvä Epävarma Kutsuva Pelottava Ruumiista irtautuminen Hailakka Aineeton</p>	<p>helpottunut häilyvä muuttuva katoava transendentiaalinen rakastava tunteikas hyppivä häilyvä sumeaa</p>
<p>Haastatte- luissa esiin tulleet kommentit kyseisen kuvan tul- kintaan liit- tyen</p>	<p>Haastateltava 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - "ilo" siihen en suostunut <p>Haastateltava 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Häiritsi eniten, teksti muutti välittyvää tunnetta - Ei osannut yhdistää tekstiä kuvaan 	

KUVA 4. Ilman tekstiä ja tekstin "Viha" kanssa

	SAMAA	?	ERI	SAMAA	?	ERI
ILO	1		4	(-1)	1 (+1)	4
PELKO	4		1	4		(-1)
SURU	4		1	3 (-1)	1 (+1)	1
VIHA	1	1	3	3 (+2)	1	1
INHO	2		2	2		3 (+1)
YLLÄTT.	2		3	1 (-1)		4 (+1)
	Samaa mieltä: PELKO, SURU Eri mieltä: ILO Ei osaa sanoa: VIHA			Samaa mieltä: PELKO (-SURU) Eri mieltä: ILO, YLLÄTTYNEISYYS (+YLLÄTTY- NEISYYS) Ei osaa sanoa: ILO, SURU, VIHA (+ SURU, +VIHA)		
	Inhimillinen Riistävä Katkeransuloinen			Luonnollinen Lämmin Kliininen		

	Sulkeutunut (2) Kehittyvä Toiveikas Ahdistunut Notkea Terävä	Sulkeutunut (3) Aggressiivinen jakautunut Epävarma Luontaantyöntävä Kiero, vinoutunut Kipeä Pelokas Pieni
Haastatte- luissa esiin tulleet kommentit kyseisen kuvan tul- kintaan liit- tyen	Haastateltava 3 <ul style="list-style-type: none"> - "Viha" yllätti, muutti täysin kon- tekstin - Surullinen riistävä ero muuttui rikkovaksi ja riistäväksi 	

Tutkimuksen haastattelu toinen osa, jossa on käytetty avoimia kysymyksiä, on purettu ensin kevyesti litteroimalla. Sen jälkeen vastaukset on lajiteltu kysymysten mukaan. Eri haastateltavien vastaukset on värikoodattu, eli lajiteltu värien mukaan jokaisen vastaajan kohdalta. Sen jälkeen vastauksista on alettu hakemaan yhtäläisyyksiä sekä toistuvia teemoja. Toistuvat vastaukset on koostettu yhdeksi kokonaisuudeksi.

6.3 Haastattelujen yhteenveto

Tutkimuksessa haastateltiin yhteensä viisi henkilöä. Haastateltavat olivat iältään 25 ja 28 vuoden välillä, heidän keski-ikänsä oli 26,8 vuotta. Heidän arvionsa päivittäisestä sosiaalisessa mediassa vietetystä ajasta vaihteli 0-7 h välillä ja keskiarvo käytetystä ajasta oli 3 h 36 min. Arvio päivittäisestä älylaitteilla käytetystä ajasta vaihteli 3-10 h välillä ja keskiarvo älylaitteilla käytetystä ajasta 7 h 24 min.

Haastateltavista 1, 2, 3 ja 4 kuvailivat kuvasarjoja kokonaisuuksina seuraavilla sanoilla: synkistelevä, ei liian iloinen, surumielisyys, pelko, surua, mikään ei lähtökohtaisesti iloinen, surumielinen henki, ahdistuneisuus eri muodoissa, surullisena. Haastateltavat 2,3 ja 4 kuvailivat teoksia sanoilla pelko, paha enteinen ja ahdistuneisuus eri muodoissa.

Haastateltava 1, 3 ja 5 kuvailivat, että kuvista välittyi kliininen tunnelma, tyyneys, seesteys ja rauhallisuus.

Haastateltavat 1, 2 ja 3 kokivat teoksiin liitetyt tekstit osaksi teosta. Sen sijaan Haastateltava 4 koki tekstit teoksien nimeksi ja Haastateltava 5 koki tekstit kuvien teemoiksi. Haastateltavat 4 ja 5 kokivat toisen vaiheen, jossa kuvat esitettiin tekstien kanssa haastavammaksi kuin ensimmäisen vaiheen. Toisen vaiheen kokivat helpommaksi Haastateltava 1 ja Haastateltava 3. Haastateltava 2 ei kokenut muutosta tehtävän vaikeuteen kummassakaan vaiheessa. Kukaan haastateltavista ei missään haastattelun osassa kuvailut teoksista välittyvän tunteita ilo tai inho.

6.4 Muutokset tulkinnassa tekstin myötä

Jokainen haastateltavista koki, että suhtautuminen kuviin muuttui tekstin myötä. Haastateltavat kokivat, että kuvista välittyi kuvatekstin lisäämisen jälkeen eri tunteita kuin ennen kuvatekstin näkemistä. Haastateltavat kokivat, että he huomasivat kuvista eri piirteitä tekstin lisäämisen jälkeen sekä heidän mielikuvansa kuvista muuttui. Esimerkiksi Haastateltava 5 koki, että tulkinta saattoi kääntyä päinvastaiseksi kuvatekstin näkemisen myötä: "Ensimmäisestä setistä toiseen saattoi tulkinta kääntyä."

Haastattelun toisessa vaiheessa haastateltavat kokivat yllättyneisyyttä, kun toisessa vaiheessa heille esitetyt kuvat olivatkin samoja kuin ensimmäisen vaiheen kuvat, erona vain tekstin lisääminen osaksi kuvaa. Kahdelle haastateltavista toinen vaihe aiheutti jopa ärsyyntymistä. Haastateltava 4:n mukaan toinen vaihe oli "vaikea ja ärsyttävä" koska "Tuntui, että ohjailtiin." Haastateltava 5 kommentoi toisen vaiheen tekemistä seuraavasti: "Jotkut kuvatestit alkoi ärsyttää, koska se oli niin päinvastainen mitä itse oli ajatellut, koitti löytää tekstin mukaista fiilistä".

Neljä viidestä koki ristiriitaisia tunteita tekstin näyttämisen jälkeen. Haastateltava 3 oli ainut, joka ei kokenut kokevansa ristiriitaisia tuntemuksia tekstin näkemisen jälkeen. Hän kertoi, että teksti toi vertailukohdan, mutta pohti myös sitä, että "johtuiko vain siitä, että kuvat näytettiin peräjälkeen?"

Teoksia kokonaisuutena kuvailtiin haastatteluissa toistuvasti surulliseksi ja surumieliseksi. Neljän kuvan kokonaisuutta kuvailtiin myös kahden haastattelijan toimesta “ei liian iloinen” ja “mikään ei lähtökohtaisesti iloinen”. Haastateltavien Haastateltava 3 ja Haastateltava 5 mielestä “ilo” oli hankala. Haastatteluissa Haastateltava 4 ja Haastateltava 3:lle teksti “suru” muutti kuvan tulkintaa. Haastateltava 4 koki “suru” tekstin myötä hämmennystä aikaisempiin havaintoihin nähden ja kuvaili oivallustaan seuraavasti: “Aatää olikin suru!”

6.5 Kuvakohtainen analyysi

Kuvakohtaisessa analyysissä esitellään tiivistetysti tutkimuksen tulokset jokainen kuva kerrallaan. Alla olevissa kuvakohtaisissa analyyseissä on esitetty tiivistetysti edellisillä sivuilla esiteltyjen kaavioiden sisältö ja nostettu esiin haastateltavien kommentteja ja ajatuksia, joita kuvien tulkinta on heissä herättänyt.

6.5.1 Kuva 1

Tekstin jälkeen on noussut aikaisempaan verrattuna surun tunteen lisäksi pelko. Kummassakaan vaiheessa kuvat eivät herättäneet iloa. Haastateltava 1 kuvaili reaktiotaan nähdessään kuvatekstin: “Mitä pelättävää tässä on?” Hän koki olonsa ristiriitaiseksi koska hänen tulkintansa ennen kuvatekstin näkemistä oli eri kuin kuvatekstin näkemisen jälkeen. Vapaavalintaisista adjektiiveista ei ollut toistuvuutta, kun kuvat nähtiin tekstin kanssa uudelleen. Tekstin jälkeen kaksi oli kokenut kuvista välittyvän odottavan -fiiliksen. Haastateltava 3 kuvaili yllättyneisyyttään kuvatekstin näkemisen jälkeen seuraavasti: ”Sanavalinta yllätti, teksti syvensi fiilistä”. Haastateltava 4 kuvaili välittyvän tunteen eroa tekstiä ennen ja jälkeen: “Ennen tekstiä ylväs yksinäisyydessään, tekstin jälkeen surumielisyys”.

6.5.2 Kuva 2

Kuvatekstin jälkeen pelko on noussut yhdeksi kuvaa kuvailevaksi adjektiiviksi. Surun kokeminen vähentyi. Kuva ei ennen tekstiä herättänyt inhoa, tekstin jälkeen ei herättänyt ollenkaan vihaa. Vapaavalintaisissa adjektiiveissa toistui vain kerran yksinäisyyttä ku-

vaavat adjektiivit yksinäinen ja yksinäisyys. Muuten tekstien jälkeen kaikki vapaasti kirjattavat adjektiivit olivat eri. Haastateltava 3 kuvaili tuntemuksiaan ennen ja jälkeen tekstiä: “Ensin mietti, että raikas ja valoisa. Tekstin jälkeen kuva muuttui tummaksi ja syvemmäksi, maisema ei enää ollut tekstin jälkeen sama”. Haastateltava 4 kuvaili tuntemuksiaan seuraavasti: “Kuvan merkitys muuttui tekstin myötä. Ensin rohkea ja ylväs, sanoitetun merkityksen jälkeen kuvaan suruhuntu. Tulkinta tekstin jälkeen tosi erilainen: ‘Aa vastaakin surua!’”

6.5.3 Kuva 3

Tekstin jälkeen tullut tuntemuksiin aiemman lisäksi suru. Pelon tunne on jäänyt adjektiiveista pois. Tekstin jälkeen yllättyneisyyden tunne lisääntynyt. Vapaavalintaisissa adjektiiveissa kuvaa kuvailtiin kahdesti rakastavaksi ja häilyväksi. Muuten tekstien jälkeen kaikki vapaasti kirjoitetut adjektiivit olivat eri. Haastateltava 3 koki vastustusta nähdesään kolmanteen kuvaan liitetyn tekstin: “‘ilo’ siihen en suostunut!”. Haastateltava 5 kuvaili tuntemuksiaan kolmannen kuvan tekstin näkemisen jälkeen seuraavasti: “Häiritse eniten, teksti muutti välittyvää tunnetta, ei osannut yhdistää tekstiä kuvaan.”

6.5.4 Kuva 4

Ennen tekstiä koettu kuvan välittävän pelkoa ja surua, tekstin jälkeen surun kokeminen vähentynyt. Ennen tekstiä ei koettu iloa. Tekstin näkemisen jälkeen ilon lisäksi ei myöskään koettu yllättyneisyyttä. Vapaavalintaisissa adjektiiveissa ennen tekstiä sulkeutunut oli mainittu kaksi kertaa, mutta tekstin näkemisen jälkeen sulkeutunut oli mainittu kolme kertaa. Muuten tekstien jälkeen vapaasti kirjoitetut adjektiivit olivat keskenään eri. Haastateltava 3 kuvaili kokemustaan tekstin näkemisestä: “Viha yllätti, muutti täysin kontekstin - tulkinta surullisesta riistävästä erosta muuttui rikkovaksi ja riistäväksi.”

6.6 Yhteenveto

Yhteenvetona tutkimuksen tuloksista voidaan päätellä, että kuvatekstillä on vaikutus kuvasta välittyvän tunteen tulkintaan. Kyselylomakkeiden pohjalta on kuitenkin vaikea määrittellä, mikä tarkalleen ottaen muuttui ihmisten tulkinnassa ja mikä sai kyseisen muutoksen aikaan. Tulkinnan muutokseen on saattanut kuvatekstin ohella yhtä lailla vaikuttaa

myös se, että kuvien tulkinnalle tuli lisää aikaa, kun ne nähtiin uudemman kerran. Selvää kuitenkin on, että muutos tapahtui. Myös avoimiin kenttiin ennen kuvatekstiä ja kuvatekstin jälkeen kirjoitetuista adjektiiveista löytyi yllättävän vähän yhtäläisyyksiä haasteltavien kesken. Adjektiivit olivat kuitenkin selkeästi muuttuneet erilaisiksi kuvatekstien näkemisen jälkeen. Tulkinnassa tapahtuneet muutokset kävivätkin pääasiassa ilmi haastatteluista.

Kyselylomakkeiden pohjalta on vaikea päätellä, mikä tarkalleen ottaen oli tulkinnassa tapahtunut muutos, koska suurimmassa osassa vastauksista ei ollut suuria eroja ennen ja jälkeen kuvatekstin liittämistä osaksi kuvaa. Puolistrukturoidussa haastattelussa jokainen haastatteluun osallistunut kuitenkin koki kuvatekstillä olleen vaikutuksen tulkintaan, jonka he kuvasta tekivät. Kuvatekstien vaikutusta kuvailtiin siten, että ne antoivat kuvalle uuden kontekstin tai tarttumapinnan. Vastaavasti kuvatekstit herättivät osalle ristiriitaisia tunteita, koska ne eivät vastanneet henkilöiden ensimmäistä tulkintaa, jonka he olivat tehneet nähdessään kuvat ilman kuvatekstiä.

Koin mielenkiintoseksi havainnot, joita tein avoimista haastatteluista. Haastateltavat kuvailivat kuvien kokonaisuutta usein negatiiviseksi mielletävillä adjektiiveilla kuten suru ja ahdistuneisuus. Oli mielenkiintoista havaita, miten kuvateksti ”ilo” aiheutti voimakkaita ristiriitaisia tunteita. Uskon voimakkaan reaktion johtuvan siitä, että kyseinen kuvateksti oli kontrastissa yleiseen tunnelmaan, jonka haastateltavat kokivat kuvista välittyvän.

7 Työn lopputulokset ja arviointi

7.1 Pohdinta

Ennako-olettamus työn alussa oli, että tutkimus tulee herättämään enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Olettamukseni osui oikeaan. Vaikka sain tutkimuksesta paljon mielenkiintoista tietoa ihmisten tavasta tulkita kuvia, jäin kuitenkin pohtimaan seuraavia kysymyksiä: Vaikuttaako kuvien tunnettuus tulkintaan? Mitä jos olisin näyttänyt kuvat vielä uudemman kerran ilman tekstiä, olisiko tulkinta pysynyt samanlaisena kuin ensimmäisellä kerralla? Kuinka paljon tuloksissa olisi ollut eroja, jos haastateltavia olisi ollut monen eri ikäisiä?

Tutkimuksessa kävi ilmi se, mitä pohdin teoriaosuudessa. Jokainen tulkitsee kuvia omalla tavalla ja tulkinnat eroavat katsojasta riippuen. Tulkintojen eroa voi päätellä esimerkiksi siitä, että kuvia kuvailtiin vapaasti kirjoitettavassa kohdassa monilla eri adjektiiveilla, eikä niistä löytynyt juurikaan yhtäläisyyksiä. Vaikka samoja teemoja nousi esiin kuvien tulkinnassa, yhtäläisyyksiä oli yllättävän vähän.

Mielestäni merkittävin ja kiinnostavin tutkimuksessa esiin noussut asia oli se, että jokainen koki tulkinnan muuttuneen kuvatekstin näkemisen jälkeen. Avoimissa haastatteluissa tuli esiin se, että jokainen koki tulkintojen muuttuneen kuvatekstin näkemisen jälkeen. Vaikka yhtä isoa eroa ei tullut esiin kohdissa, joissa haastateltavat arvioivat lomakkeeseen ennalta määrättyjen tunteiden kokemista, niin tulkintoja kuvista kuitenkin oli monia erilaisia. Vapaasti täytettyjen adjektiivien kohdalla oli paljon hajontaa, eikä adjektiiveista toistunut juuri mikään ennen tekstin näkemistä ja tekstin näkemisen jälkeen.

Haastateltavat kokivat tulkintojensa muuttuneen kuvatekstin näkemisen jälkeen ja osa kokenut jopa päinvastaisia tuntemuksia verrattuna siihen, kun he näkivät kuvan ensin ilman tekstiä. Osaltaan on myös saattanut vaikuttaa se, että kuvat esitety peräjälkeen, jonka seurauksena kuvien tulkinnalle jäi enemmän aikaa. Myös se on saattanut vaikuttaa tulkintaan, että osalle haastateltavista työt olivat entuudestaan tuttuja, joten heillä oli jo valmiiksi kosketuspinta heille esitettyihin kuviin.

Haastateltavat kokivat yllättyneisyyttä tekstin lisäämisen jälkeen. Tämä sai minut pohtimaan, että johtuiko tämä siitä, että kuvateksti ei vastannut heidän odotuksiaan vai siksi, että he odottivat näkevänsä toisessa vaiheessa eri kuvat? Työn myötä minulle nousi kiinnostus myös siihen, miten ihmisten tulkintoja voidaan ohjailta antamalla kuvista lisää tietoa. Koin mielenkiintoiseksi muutaman haastateltavan kokeman ärsytyksen, jonka he kokivat kuvatekstin näyttämisen jälkeen, koska heistä tuntui, että heidän tulkintojaan ohjailtaan. Tämä sai minut pohtimaan sitä, että kuvan tekijällä on kuitenkin aina jokin motivaatio kuvan esittämisen taustalla, joten voidaanko kuvien näyttäminen aina kokea ohjaillevana, vaikka niistä ei tarjottaisikaan lisätietoa?

Uskon, että haastateltaville välittynyt kuvista välittynyt synkkä tunnelma on vaikuttanut siihen, että kukaan ei tunnistanut kuvista iloa. Kuten kuvien tulkinta -kappaleessa kirjoitin siitä, miten ihmiset tulkitsevat kuvia aina henkilökohtaisesta näkökulmasta. Koska teksti ”ilo” on ollut ristiriidassa heidän aikaisempien tuntemustensa kanssa, se on tehnyt kyseisen kuvan tulkinnasta haastavampaa.

Aion tulevaisuudessa hyödyntää tutkimuksen tuloksia oman taiteeni tekemisessä. Ihmisten tekemien tulkintojen ohjailu on mielestäni kiinnostava aihe, joten koin mielenkiintoiseksi haastatteluissa nousseen esiin sen, että kuvatekstillä on vaikutus tulkintaan.

7.2 Työn onnistuminen

Mielestäni opinnäytetyöni on toteutettu hyvin ja se antaa lukijalle kokonaiskuvan kuvan tulkintaan liittyvistä tekijöistä. Työssä tarjotaan lukijalle työkaluja siitä, miten henkilö käy kuvan kanssa dialogia ja siitä millä tavoin teksti on suhteessa kuvaan sekä tekstiin osana taideteosta.

Tutkimukseen olisin voinut haastatella enemmän kuin viisi henkilöä ja valita haastateltavaksi enemmän eri ikäluokkiin kuuluvia henkilöitä. Uskon, että ottamalla isomman määrän ihmisiä haastateltavaksi olisin saanut enemmän vaihtelua kerättyyn dataan. Tutkimuksen avulla pystyin kuitenkin refleктоimaan työn teoriaosuutta sekä löytämään yhtäläisyyksiä ja erinäisyyksiä suhteessa työn teoriaosuuteen.

Olisin voinut käyttää vielä enemmän aikaa tutkimuksen aineiston purkamiseen ja analyysiin, jotta yksittäisiä kuvia olisi voitu arvioida paremmin. Haastattelutilanteet olisivat vaatineet enemmän tarkentavia kysymyksiä, jotta olisin saanut tarkempaa tietoa ihmisten tavasta tulkita kuvia yleisellä tasolla, eikä vain tutkimuksen asetelmassa, jossa heille näytetään kuvat samanaikaisesti näytöltä. Olisin voinut esimerkiksi tehdä erillisen Instagram-tilin tai muun sosiaalisen median tilin, jossa haastateltavat olisivat voineet tutkailla kuvia ympäristössä, jossa he usein kuvia näkevät.

7.3 Työn jatkokehitys

Saatujen tutkimustuloksien pohjalta lähdän kehittämään kuvallista ilmaisuani niin, että otan tekstin vahvemmin osaksi tulevaisuudessa tekemiäni töitä. Uskon, että liittämällä tekstin osaksi kuva pystyn vaikuttamaan ihmisten tulkintoihin, joita he kuvista tekevät. Minua kiinnostaisi jatkossa tehdä tutkimusta siitä, miten brändin nimen liittäminen osaksi kuvaa vaikuttaisi sen tulkintaan. Tulkinnan ohjaaminen tarjoamalla kuvista tietoa olisi kiinnostava aihe, jonka pohjana tämä tutkimus voi toimia.

8 Lähteet

Anita Saaranen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkójulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/> (luettu 02.03.2019).

Anttila Pirkko 2005. Ilmaisuu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina: Akatiimi Oy

Anttila Pirkko: Tutkimuksen tieto ja tiedon hankinta, 2014 <<https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedon-hankinta/#8.2.2.5%20Laadullisen%20aineiston%20analyysi>> (luettu 01.03.2019)

Aslam, Salman 2019. Instagram by the Numbers: Stats, Demographics & Fun Facts. Omnicore. <<https://www.omnicoreagency.com/instagram-statistics/>> (luettu 02.05.2019).

Baldessari.org n.d. <<http://www.baldessari.org/bio>> (luettu 15.04.2019).

Cakebread, Caroline 2017. People will take 1.2 trillion digital photos this year - thanks to smartphones. Business Insider. <<https://www.businessinsider.com/12-trillion-photos-to-be-taken-in-2017-thanks-to-smartphones-chart-2017-8?r=US&IR=T>> (luettu 06.05.2019).

Cherry, Kendra 2019 The 6 Types of Basic Emotions and Their Effect on Human Behavior, verywellmind. <<https://www.verywellmind.com/an-overview-of-the-types-of-emotions-4163976>> (luettu 25.04.2019).

Elliott, Christopher 2017. Yes, There Are Too Many Ads Online. Yes, You Can Stop Them. Here's How. Huffpost. <https://www.huffpost.com/entry/yes-there-are-too-many-ads-online-yes-you-can-stop_b_589b888de4b02bbb1816c297>. (luettu 15.05.2019).

Harris, Russ 2017. Managing Difficult Thoughts And Feelings. The Happiness Trap . <https://thehappinesstrap.com/managing_difficult_thoughts_and_feelings/> (Luettu 27.04.2019).

Hern, Alex 2018. Instagram is supposed to be friendly. So why is it making people so miserable? The Guardian. <<https://www.theguardian.com/technology/2018/sep/17/instagram-is-supposed-to-be-friendly-so-why-is-it-making-people-so-miserable>> (luettu 13.05.2019).

Hirsjärvi Sirkka & Helena Hurme 2001. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi Sirkka, Remes Pirkko & Sajavaara Paula 2006. Tutki ja kirjoita. Tammi.

Hobbs, Amy 2012. [Stats] How Many Photos Have Ever Been Taken?. Fstoppers. <<https://fstoppers.com/other/stats-how-many-photos-have-ever-been-taken-5173>> (luettu 01.05.2019).

Jones, Chelsea 2016. Why We Love John Baldessari's Goya Series. Canvas A blog by SAATCHI ART <<https://canvas.saatchiart.com/art/art-news/why-we-love-john-baldessarri-goya-series>> (luettu 16.04.2019).

Kleon, Austin 2008. The Power Of Captions: Words Added To Pictures. Austin Kleon. <<https://austinkleon.com/2008/09/01/the-power-of-captions-words-added-to-pictures/>> (luettu 25.04.2019).

Lundström Jan-Erik 2012. Valokuvallisia todellisuuksia. Helsinki: Liike Kustannus Oy

Mikkonen Kai 2005: Kuva ja sana. Kuvan ja sanan vuorovaikutus kirjallisuudessa, kuvataiteessa ja ikonoteksteissä. Helsinki: Gaudeamus.

Niinivaara, Janne 2019 Konnotatiivinen merkitys. Kielijelppi - Språkhjälpen. <<https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/k/konnotatiivinen-merkitys/>> (luettu 10.05.2019).

Salim, Saima 2019. How much time do you spend on social media? Research says 142 minutes per day. Digital Information World. <<https://www.digitalinformation-world.com/2019/01/how-much-time-do-people-spend-social-media-infographic.html>> (luettu 08.05.2019).

Schjeldahl, Peter (ei julkaisuvuotta näkyvillä). wonderful cynicism: john baldessari artnet. <http://www.artnet.com/magazine_pre2000/features/schjeldahl/schjeldahl2-4-98.asp> (luettu 18.04.2019).

Seppänen Janne 2001. Valokuvaa ei ole. Helsinki: Musta Taide

Setälä Päivi 2012. Lapsi kuvan takana: Erityisiä piirteitä lasten valokuvailmaisussa. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino OY

Smith, Kit 2019. 53 Incredible Facebook Statistics and Facts. Brandwatch. <<https://www.brandwatch.com/blog/facebook-statistics/>> (luettu 03.05.2019).

Suomen Valokuvataiteen Museo. Abstrakti! Vuosisadan ilmiö 1917–2017 2017. <https://www.valokuvataiteenmuseo.fi/sites/default/files/inline-attachments/2017-11/20171030_abstrakti_katalog.pdf> (luettu 10.04.2019).

The Art Story Foundation 2011. John Baldessari Artist Overview and Analysis. <<https://www.theartstory.org/artist-baldessari-john.htm>> (luettu 16.04.2019).

Tieteen termipankki. Kielitiede:konnotaatio 2019. <<https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:konnotaatio>> (luettu 01.05.2019).

Tikkaoja, Oona (ei julkaisuvuotta näkyvillä). Kuvan analyysi ja tulkinta. Otavan Opisto <http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/lukio/ku/ku1/03_kuvan_analyysi_ja_tulkinta/01_kuvan_analyysi_ja_tulkinta_teoria?C:D> (luettu 22.04.2019).

Vilka Hanna 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Tammi.

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto 2017. Kvalitatiivisen datatiedoston käsittely. <<https://www.fsd.uta.fi/aineistonhallinta/fi/kvalitatiivisen-datan-kasittely.html>> (luettu 02.04.2019).

Liite 1: Esitietolomake

Jokainen haastateltava täytti ennen haastattelun alkua esitietolomakkeen. Esitietolomakkeen tarkoituksena oli kartoittaa haastateltavien perustiedot.

ESITIELOMAKE

Ikä

Ammatti

Sukupuoli

Nainen

Mies

Muu

Arvio päivittäisestä älylaitteilla käytetystä ajasta* (puhelin, tietokone, iPad, muut)

* Voit käyttää apunasi esim. iPhoneen tarjoamaa dataa päivittäisestä käytöstä

_____ h _____ min

Arvio päivittäisestä somessa käytetystä ajasta* (puhelin, tietokone, iPad, muut)

* Voit käyttää apunasi esim. iPhoneen tarjoamaa dataa päivittäisestä käytöstä

_____ h _____ min

Liite 2: Suostumuslomake

Ennen haastatteluja jokaista haastateltavaa pyydettiin allekirjoittamaan suostumuslomake, jossa haastateltaville esiteltiin tutkimuksen tarkoitus, aineiston käyttötarkoitus ja aineiston säilytys. Suostumuslomakkeessa tarjottiin myös mahdollisuus kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta ja sen keskeyttämisestä.

SUOSTUMUSLOMAKE**Tutkimuksen tarkoitus**

Tutkimuksessa kerätään aineistoa kuvataiteen tulkintaa tutkivaan opinnäytetyöhön. Työn nimeä ei paljasteta tutkimukseen osallistuville jotta se ei ohjaa haastatteluun osallistuvien vastauksia.

Aineiston käyttötarkoitus

Haastattelun aineisto hyödynnetään opinnäytetyön osana. Aineisto käsitellään opinnäytetyön osana anonyymisti käyttämällä nimiä Haastateltava 1, haastateltava 2 jne.

Aineiston säilytys

Haastattelija säilyttää aineiston henkilökohtaisesti. Ainoastaan tutkimuksen tekijällä sekä hänen opinnäytetyön ohjaajalla on pääsy aineistoon. Haastattelussa kerätty raaka-aineisto hävitetään opinnäytetyön valmistuttua.

- Suostun siihen, että minua haastatellaan ja antamiani tietoja käytetään kyseisen tutkimuksen tarpeisiin
- Annan luvan minua koskevien asiakirjojen ja dokumenttien käyttöön kyseisessä tutkimuksessa ja osana opinnäytetyön lähdemateriaalia
- En suostu tutkimukseen osallistumiseen. Vaadin, että kaikki tutkimusta varten antamani aineisto hävitetään välittömästi.

Minulle on selvitetty yllä mainitun tutkimuksen tarkoitus ja tutkimuksessa käytettävät tutkimusmenetelmät. Olen tietoinen siitä, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Olen myös tietoinen siitä, että tutkimukseen osallistuminen ei aiheuta minulle minkäänlaisia kustannuksia, henkilöllisyyteni jää vain tutkijan tietoon, minua koskevaa aineistoa käytetään vain kyseiseen tutkimukseen ja raaka-aineisto hävitetään opinnäytetyön valmistuttua.

Päiväys

Allekirjoitus & nimenselvennys**Yhteystiedot**

Peter Pohjola
peter.pohjola@metropolia.fi

Liite 3: Kyselylomake

Haastattelun ensimmäisen osan ensimmäisen ja toisen vaiheen tukena toiminut kyselylomake. Haastateltavat täyttivät lomakkeen nähdessään kuvat ilman tekstiä ja uudestaan, kun he näkivät kuvat uudelleen kuvatekstin kanssa.

KUVA 2

	samaa mieltä	en osaa sanoa	eri mieltä
ILO	☐	☐	☐
PELKO	☐	☐	☐
SURU	☐	☐	☐
VIHA	☐	☐	☐
INHO	☐	☐	☐
YLLÄTTYNEISYYS	☐	☐	☐

KIRJAA ALLE 1-3 ENSIMMÄISTÄ MIELEESI TULEVAA ADJEKTIIVIA, JOTKA MIELESTÄSI KUVAILEVAT KUVAA

1 _____

2 _____

3 _____

KUVA 4

	samaa mieltä	en osaa sanoa	eri mieltä
ILO	☐	☐	☐
PELKO	☐	☐	☐
SURU	☐	☐	☐
VIHA	☐	☐	☐
INHO	☐	☐	☐
YLLÄTTYNEISYYS	☐	☐	☐

KIRJAA ALLE 1-3 ENSIMMÄISTÄ MIELEESI TULEVAA ADJEKTIIVIA, JOTKA MIELESTÄSI KUVAILEVAT KUVAA

1 _____

2 _____

3 _____

KUVA 1

	samaa mieltä	en osaa sanoa	eri mieltä
ILO	☐	☐	☐
PELKO	☐	☐	☐
SURU	☐	☐	☐
VIHA	☐	☐	☐
INHO	☐	☐	☐
YLLÄTTYNEISYYS	☐	☐	☐

KIRJAA ALLE 1-3 ENSIMMÄISTÄ MIELEESI TULEVAA ADJEKTIIVIA, JOTKA MIELESTÄSI KUVAILEVAT KUVAA

1 _____

2 _____

3 _____

KUVA 3

	samaa mieltä	en osaa sanoa	eri mieltä
ILO	☐	☐	☐
PELKO	☐	☐	☐
SURU	☐	☐	☐
VIHA	☐	☐	☐
INHO	☐	☐	☐
YLLÄTTYNEISYYS	☐	☐	☐

KIRJAA ALLE 1-3 ENSIMMÄISTÄ MIELEESI TULEVAA ADJEKTIIVIA, JOTKA MIELESTÄSI KUVAILEVAT KUVAA

1 _____

2 _____

3 _____

Liite 4: Puolistrukturoitu haastattelu

Puolistrukturoidun haastattelun kysymykset, joiden avulla tutkimukseen osallistuneita haastateltiin tutkimuksen toisessa osassa

AVOIMET KYSYMYKSET

Miltä kuvien tulkinta tuntui & mitä ajatuksia kuvien tulkinta herätti?

Mikä kuvissa herätti tiettyjä tunteita?

Mitkä tunteet nousivat päällimmäiseksi kuvia katsoessa?

Miten suhtautuminen kuviin muuttui kun ne esitettiin uudestaan tekstin kanssa?

Koitko kuvan ja tekstin olevan yhtä teosta?

Tuntuuko siltä, että kuvista välittyi eri tunne tekstin näkemisen jälkeen?

Koetko, että kuvatekstillä on vaikutus kuvista tehtyihin havaintoihin?